

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492. Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.

Članci pri pošti ček zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

Naročnina glava mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440 Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

JUTRO

Pred novo orientacijo v Avstriji

Glasovi z Dunaja in iz avstrijske province pričajo, da je dospela avstrijska državna politika do pomembnega razpota.

Ze dolgo časa se bje v Avstriji deloma pred javnostjo, še bolj pa za kulisami srđita borba za bodočo državno ureditev med predstavnicoma dveh, v važnih točkah si nasprotujočih političnih smeri in osebnosti, med heimwehrovskim poveljnikom Starhemborgom in bivšim podkancelarjem Winklerjem, voditeljem nacionalno usmerjenih kmetov in meščanov. Oba nasprotnika sta pobornika avtoritarnega režima. Toda njuni poti gresta, če že ne druga proti drugi, pa vsaj daleč vsaksebi. Na politični šahovnici sicer predstavljata oba antipoda le stranski figuri, kajti v današnjem položaju zavzema kancelar Dollfuss ne toliko zaradi svojega notranje političnega vpliva, kakor zaradi zaupanja, ki si ga je v svoji borbi za avstrijsko samostojnost znal pridobiti v inozemstvu, tako stališče, da ga v trenutku ne more nikdo lahko zamenjati v državno političnem vodstvu. Na zunanje se bje boj za načela. Starhemborg je prepričan zastopnik fašistične diktature in se z vsem svojim temperamentom bori proti soodložitvi strank, proti parlamentarnemu sistemu in proti »koruptivni« demokraciji, Winkler pa noče zapustiti solidne podlage svoje stranke, ki jo je znal iz malo pomembnega kmetkostanovskega »Landbunda« s pritegnitvijo avstrijsko usmerjenega nacionalnega meščanstva in uradniške inteligence razširiti v »nacionalno stanovsko fronto«. Zato izključuje Winkler izločitev strank in osebno voditeljstvo ter zahteva soodločevanje naroda v državnih poslih; odklanja fašizem tudi v avstrijski prikriviti in obenem vztraja na republikanski državni ureditvi. Winklerjeva parola je stanovska demokracija.

O Dollfussu pravijo, da se s svojimi simpatijami nagiba na stran osebnega režima, da ni prijatelj sistema strank in da se torej nagiba v Starhemborgovo smer. Njegova definitivna odločitev pa še ni padla, akoravno pomeni njegova druga vlada odločitev okret v smeri avstrofašizma. Ob rekonstrukciji se je mnogo govorilo o zmagi Starhemborgove teze. Iz vlade je bil izrinen Winkler s svojim zaupnikom Schumyjem, umaknil se je tudi Vaugoin, vodja štajerskih krščarskih socialcev Rintelen pa je bil poslan za poslanika v Rim. Starhemborg vsled odpora prezidenta Miklasa sicer ni dosegel podkancelarstva, zato pa je njegov eksponent Fey zavzel najvplivnejše mesto za Dollfussom in si podredil najvažnejši resort, politično policijo. Končno se je zdelo, da je tudi večina krščarsko socialne stranke osvojila Dollfuss-Starhemborgovo linijo in stari demokrat Stunshak se je ujaljen umaknil iz njegove vodstva.

Toda Winkler ni mislil na kapitulacijo, njegova borbenost se je šele vzbudila in njegova aktivnost je vzrasla. Sledilo so retorični dvoboji, v katerih se je posluževal Starhemborg tako agresivnega in namenoma žaljivega tona, da je zašla njegova politika v kompetenco kazenskih sodišč, željenega odmeva v javnosti pa ni našla, ker se je splošno z nevoljo opazalo, da se čuti potomec starega aristokratskega rodu že na pol diktatorja, ki ne trpi ugovora.

Kancelar Dollfuss je okleval in ni riskiral definitivnega prevloma z močnim demokratiškim krilom svoje stranke. Njena najmočnejša organizacija »Kmetijska zveza« se je odločno postavila na »Landbundovo« stališče proti avstrofašizmu, strankin glavni zbor se je izrekel za ohranitev strank in končno se je še prezident Miklas v svojem odgovoru socialnim demokratom javno izrekel za ustavno podlago in v načelu dopustil možnost oživitve parlamenta. Se večjo pozornost je vzbudil zadnji demonstrativni meeting Winklerjeve stanovske fronte v Beljaku, na katerem je Winkler naznanil javnosti, da je dobil povabilo za vstop v vlado in obenem v vsej formi odklonil vsak fašizem in legitimizem ter zagotovil neobhodno najnost ljudskega zastopstva ob istočasnem avtoritarnem voditeljstvu, spremembo ustave v stanovski smeri in, kar je glavno, napovedal je, da je sprava z Nemčijo bližje kakor si marsikdo misli. Istočasno je dal tudi kancelar Dollfuss na shodu v Amstetenu razumeti, da ne izključuje pomirjenja z nemško državo.

Videti je torej, da je pričakovati važen preokret v Avstriji. Javnost je prepričana, da je poraz Starhemborga in njegovega avstrofašizma neizbežen. Nervozni demanti podkancelarja Feyja, ki je govoril o neobveznih razgovorih z Landbundom glede vstopa v vlado, ni zapustil nobenega bistvenega vtisa, nasprotno pa se je s takim zadoščenjem vzel za znanje komentar režimskega tiska, da se bo vstop Winklerjeve skupine v vlado izvršil šele po izločitvi neke druge pomembne osebnosti sedanje kabineta.

Če bo pričakovani preokret v avstrijski politiki postal res dejstvo, bi pome-

PO POSETU LITVINOVA V RIMU

Mussolini je skušal med drugim pridobiti Rusijo za pristop k paktu štirih, a ni uspel — Na povratku se bo Litvinov ustavil tudi v Berlinu

Rim, 5. decembra. d. Čeprav je uradni del Litvinovega poseta v Rimu že zaključen, posveča ves fašistični tisk še vedno vse svoje prve kolone sestanku Litvinova z Mussolinijem. Danes so listi objavili daljše komentarje o njegovih razgovorih, v katerih pa niti ne poizkušajo izraziti kakršnekoli konkretne misli o vsebini razgovorov obeh državnikov. Litvinov je bil opol dne gost ameriškega poslanika, katerega je obvestil o svojih razgovorih z Mussolinijem.

V zvezi s sestankom »Tribuna« opozarja na geografski položaj Italije v sredozemskem bazenu Dobri odnosi Italije z Rusijo in Turčijo so velikega pomena, ker ji bo v danem primeru omogočen dovoz sirovin in živih s Črnega morja. Zaradi tega vodi Italija na sredozemskem vzhodu miroljubno politiko. V ostalem bodo rezultati tega razgovora, kakor tudi italijanski ruski pakt, v kratkem pokazali, da je mogoče skleniti nekaj koristnega tudi izven Društva narodov.

»Gazzetta del Popolo« poroča, da so bili razgovori obeh državnikov zelo uspešni in da je v kratkem pričakovati njihovega dobrodelnega učinka tudi v organizaciji mednarodnega sodelovanja, na drugi strani pa v ojačanje gospodarskih odnosov med Italijo in Rusijo.

Pariz, 5. decembra. d. Francoski tisk soglašava v tem, da je skušal Mussolini pridobiti Litvinova za zblizanje Rusije in Nem-

čije, ki naj bi se doseglo s paktom o napadanju. Ta pakt naj bi bil več ali manj posnet po italijansko-ruskem paktu, ki je bil sklenjen pred mesecem dni in ki ga nameravajo v kratkem ratificirati. Mussolini je pri tem računal, da bo lahko na ta način sondiral teren za poznejše razširjenje pakta o sodelovanju štirih veslesil, tako da bi se mu pridružila še Rusija, ki bi s tem dobila jamstvo, da je z zapada nihče ne bo napadel. Na ta način bi mogla nemoteno razviti svoje politične akcije na Daljnem vzhodu, kjer jo Japonska vedno bolj ograža. Kakor pa sklepa »Temps«, se Litvinov ni dal pregovoriti. Bil je na to pripravljen, še preden je prišel v Rim. Značilno je, pravi list v svojem poročilu iz Rima, da je prišel Litvinov v Rim sicer na povabilo italijanske vlade, da pa se je kljub temu nastanil v ruskem poslanstvu in mu italijanska vlada ni dala na razpolago posebnih apartmanov v kakem rimskem hotelu. Edini uspeh rimskih razgovorov je potemtakem ta, da bo v kratkem ratificiran italijansko-ruski pakt o prijateljstvu. Litvinov bo sicer odpotoval nocoj iz Rima in se preko Dunaja, Monakovega in Berlina vrnil v Moskvo, toda ovinek preko Berlina še ne daje vzroka za sklepanje, da bi prišlo do kakšnega sporazuma glede nadaljnjega razvoja rusko-nemških odnosov. Tudi »ECHO de Paris« izraža mnenje, da je skušal italijanski ministrski predsednik pridobiti Rusijo

za italijansko mednarodno politično tezo glede razorožitve in drugih evropskih vprašanj ter jo tako odvrgnil od Francije in njenih prijateljev. Tudi zunanje-politični sodružnik »ECHO de Paris« trdi, da je Mussolini predlagal sovjetskemu zunanjemu komisarju Litvinovu, naj bi se pogodba štirih izpremenila v pogodbo petih s pristopom Rusije. Pogoj za to bi bil seveda, da bi se Rusija približala Nemčiji. »Matin« objavlja slično vest iz Rima in pravi, da stremi italijanska diplomacija po določitvi novega sistema pogodb. Ze letos se je podrobno govorilo o načrtu nemško-ruske pogodbe, po katerem naj bi Rusija priznala Hitlerjev režim v Nemčiji, kar bi ji bilo istovestno s priznanjem načela efektivne enakopravnosti zanj. Italijanska diplomacija smatra uresničenje nemško-francoskega sporazuma za rešitev razorožitvenega vprašanja. »Matin« pristavlja, da Mussolini sicer ni prepričan Litvinova, ki pa je vendar sprejel njegove predloge in potuje sedaj v Berlin, da bi proučil položaj. Francosko-nemskim razgovorom in konferencam med Rimom in Moskvo bo sledila torej sedaj izmenjava misli med Nemčijo in Rusijo.

Izjava Litvinova

Rim, 5. decembra s. Sovjetski zunanji komisar Litvinov je sprejel danes zastopnike tiska, ki jim je orisal značaj svojih razgovorov z Mussolinijem in Suvichem.

Domnevo, da je imel njegov sestanek z Mussolinijem posebne namene ali da bi služil ureditvi mednarodnih sporov, je označil kot popolnoma napačno. Moj obisk, je pristavil Litvinov, je samo dokaz mirnih odnosov med Italijo in Rusijo, ki jih nečemo niti izpremeniti niti zamenjati z drugimi. Srečen sem, ker lahko ugotovim, da v 13 letih dejanskih odnosov med Italijo in Rusijo ni prišlo do nobenega spora niti drugih nasprotstev. Zato stremimo po nadaljevanju in učvrstitvi že obstoječih prijateljskih odnosov. Litvinov je tudi poudaril, da sta razpravljala o vseh perečih političnih vprašanjih, niti eno od italijanskih predlogov ni bilo sprejeto, ker že obstoje neposredni stiki med obema državama. Rusija nima namena stopiti v Društvo narodov. Razorožitvena konferenca je umrla, razorožitve sama pa ne leži v vprašanih raznih postopkih, temveč temelji na Briandovem-Kelloggovem paktu.

Na vprašanje novinarjev, ali misli, da bi bila danes vojna mogoča, je Litvinov odgovoril pritrdilno.

Litvinov je tudi izjavil, da za svojega bivanja v Rimu ni prišel v stik z Vatikanom, pač pa se je v vprašanju verske svobode v Rusiji razgovarjal z Mussolinijem. Sovjetska vlada ni dovolila ameriškim državljanom posebnih svobod v verskih vprašanjih, marveč je samo obnovila nekatere ruske zakone, ki se bodo sedaj izvajali napram vsem, ki žive v Rusiji ne glede na njihovo veroizpoved. Z Mussolinijem je proučil mednarodni položaj in z njim izmenjal misli o svetovnih vprašanjih. Pri tem sta ugotovila, da imata v marsikaterem vprašanju podobna naziranja. Rusija bo zlasti podpirala vsako stremljenje, ki naj okrepi mir.

Poset bolgarskega kralja

V nedeljo posetita bolgarski kralj in kraljica oficijelno našo prestolnico

Beograd, 5. decembra. v. V nedeljo 10. decembra prispe bolgarski kraljevski par v Beograd, da uradno poseti Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljico Marijo. Kralj Boris in kraljica Ivana prideta v spremstvu ministrskega predsednika Mušanova ter nekaterih drugih odgovornih bolgarskih politikov.

V svrhu določitve programa za bivanje bolgarske kraljevske para v Beogradu se je pripeljal danes iz Sofije v Beograd prvi adjutant kralja Borisa, polkovnik Pnev.

Bolgarska kraljevska dvojica ostane v Beogradu tri dni in bo sprejeta na najsvečaniji način. Na dvoru bo v ponedeljek 11. t. m. svečana večerja, ki se je bodo razen Nj. Vel. kralja in kraljice ter kraljevskih gostov in njihovih spremljevalcev udeležili tudi vsi člani kraljevske vlade, predsednišči Narodne skupščine in senata ter ves diplomatski zbor. Na večerjo bo povabljenih tudi mnogo odličnih predstavnikov našega kulturnega, političnega in gospodarskega življenja.

Razmerje med Bolgarijo in Rumunijo

Sofija, 5. decembra. AA. V razgovoru predsednika bolgarske vlade Nikole Mušanova z rumunjskim zunanjim ministrom Titulescom o priliki sestanka bolgarskega kralja Borisa in rumunjskega kralja Karola in kraljice v Rumuniji, da bosta bolgarska in rumunjska vlada izdelali vsaka svojo spomenico, ki bosta služili kot temelj za bodoče razgovore o ureditvi razmerja med Bolgarijo in Rumunijo. Bolgarska vlada je svojo spomenico že izdelala in jo poslala rumunjski vladi. Na vprašanje glede vsebine te spomenice, je predsednik vlade Mušanov izjavil:

Spomenica vsebuje stališče bolgarske vlade nasproti spornim vprašanjem med Bolgarijo in Rumunijo, o katerih smo se že razgovarjali z rumunjskim zunanjim ministrom Titulescom. Spomenica zahteva med drugim tudi amnestijo za nekatere oboje-

ne Bolgare in je v njej izčrpno obdelano tudi vprašanje bolgarskih imetij v Rumuniji.

Pred preosnovno bolgarske vlade

Sofija, 5. decembra. g. V političnih krogih zatrdnjo, da je zelo verjetno, da bo v kratkem rekonstruirana vlada, ker nesoglasij v vladni koaliciji glede zakona za sanacijo agrarnih dolgov še vedno ni bilo mogoče premostiti. Notranji minister Girginov je sicer izjavil, da bo vlada storila vse za ohranitev sedanje koalicije na krmilu, toda tudi se, da se je celo kralj Boris spriznal z možnostjo preosnove vlade. Govori se o novi vladni koaliciji, ki bi jo sestavljali agrarni, demokrati in Ljajčeva skupina Demokratičeskega zgovora, ki je sedaj v opoziciji. Kot bodoči ministrski predsednik se imenuje bivši finančni minister prof. Molov. V političnih krogih pristavljajo, da bo vlada preosnovana najbrž šele po povratku kralja iz Beograda, torej nekako zadnje dni decembra.

Angleški odgovor Irski

London, 5. decembra. Š. Snoči so Maedonald, Thomas, Simon in lord Halifax izdelali angleški odgovor na noto De Valere. Kakor znano, je De Valera v svoji noti vprašal, kakšno stališče namerava zavzeti Anglija napram samostojni irski republiki. Reuterjev urad poroča, da zastopa angleška vlada stališče, da hoče vzdrževati prijateljske zveze s svobodno irsko državo, ako pa bi se irska nroglašila za neodvisno republiko, bi izubila vse ugodnosti, ki jih ni nudi prinadnosti k angleškemu imperiju. Angleška vlada se noče poslužiti nobenih grožnji, niti sil. Odgovor je bil odposlan irski vladi že danes.

V okolici De Valere zagotavljajo, da se irski parlament, ki je bil v zadnjem tednu odločen, ne bo vsesestal, temveč bo razpisane nove volitve. To napoved smatrajo politični krogi kot uvod za proglasitev neodvisne irske republike, če London ne bo dal zadovoljivega odgovora na zadnjo irsko noto.

Chautempsov negotovi položaj

Pariz, 5. decembra. n. Finančni odbor francoske poslanske zbornice je s 23 glasovi proti 10 glasoval za vladni načrt o sanaciji državnih financ. Odbor je le v nekaterih manj važnih točkah izpremenil vladni načrt. Proti načrtu sta glasovala socialistični centum in demokratska levica. Neosocialisti so, kakor so poudarili, proti svoji volji sprejeli načrt. Sprico takih okoliščin za sedaj še ni gotovo, kako se bo končala debata o finančnem načrtu v poslanski zbornici, ki se bo sestala v četrti dopoldne. Chautempsova vlada se je znašla v silnem položaju, kakor njene prednice. Proti njej so stranke na levi do neosocialistov na desnici pa do demokratskega centra.

Odkritje velike zaročnice v Rusiji

London, 5. dec. d. Dopisnik »Daily Telegraph« poroča iz Revela, da je ruska tajna policija odkrila obsež zaročnico. Zaročniki so nameravali razstreliti Stalinovo hišo in več važnih vladnih nosilcev. Arretirali so okoli 8500 ljudi, med njimi tisoč vladnih uradnikov, vojakov in oficirjev. Vsi aretiranci so bili člani tajne teroristične družbe, ki je v zadnjih tednih pogotovo v zrak štiri skladišča municije.

Zblizanje z Rusijo

Dr. Beneš in Titulescu bosta na sestanku v Košicah razpravljala tudi o vzpostavitvi normalnih odnosov z Rusijo

Praga, 5. decembra. g. »Lidove Noviny« poročajo, da bo zunanji minister ur. Beneš v prihodnjih dneh odpotoval na Slovaško, kjer se bo dne 11. t. m. v Košicah sestel z rumunjskim zunanjim ministrom Titulescom. Pri tej priliki bo imel v več slovaških mestih tudi predavanja o češko-slovaški skupnosti z mednarodnega stališča. V ponedeljek ponoči se bo dr. Beneš vrnil v Prago.

Bukarešta, 5. decembra. n. O bližnjem sestanku rumunjskega zunanjega ministra Titulesca in češko-slovaškega zunanjega ministra dr. Beneša v Košicah poročajo iz poučenih krogov, da se bo vršil predvsem zaradi tega, ker se hoče Titulescu informirati o direktnih pogajanjih, ki jih na-

merava započeti Nemčija s Poljsko. Nobenega dvoma ni, da bosta oba državnika razpravljala tudi o vprašanju vzpostavitve normalnih odnosov z Rusijo, ki je postalo aktualno zlasti po sestanku Titulesca z ruskim državljanom v Ankaru. Če pride do neposrednih pogajanj z Rusijo, bo v Moskvo odpotoval kot zastopnik Male antante češko-slovaški zunanji minister dr. Beneš.

Rim, 5. decembra. g. Kakor poroča »Lavoro Fascista« iz Moskve, se bodo takoj po povratku Litvinova v Moskvo pričela pogajanja z državami Male antante. Rimski razgovor; so se nanašali tudi na novo balkansko politiko držav Male antante.

Veliki dijaški izgredi v Budimpešti

Zaradi ponavljajočih se protizidovskih izgredov bodo madžarske univerze bržkone do konca semestra zaprte

Budimpešta, 5. decembra. AA. Univerza in tehnika, ki sta bili zaradi dijaških nemirov šest dni zaprti, bi morali večerj nadaljevati delo, toda slušatelji tehnike so izjavili, da nočejo poslušati predavanj, kjer so tudi židovski dijaki, ter so demonstrativno zapustili poslopje tehnike in krenili proti filozofski fakulteti. Tu so pozvali ostale dijake, naj se solidarizirajo z njimi, kar se je tudi zgodilo. Tako se je mnogo slušateljev ostalih fakultet pridružil demonstrantom. Pozneje se je več tisoč dijakov zbralo pred osrednjim poslopjem univerze in zahtevalo, naj rektor sprejme njihovo delegacijo. Toda rektor jim ni mogel ustreči, ker je bil na nujni konferenci na prosvetnem ministrstvu, kjer so razpravljali o novih ukrepih proti dijakom. Šele močnim oddelkom policije se je posrečilo raznesti demonstrante, ki so potem v manjših skupinah demonstrirali po mestu.

Popoldne je večja skupina demonstrantov skušala vdreti v pisarno židovske cerkvene občine, kar pa je policija preprečila. Do ponovnih demonstracij je prišlo pred uredništvom lista »Az Est«, kjer je prav tako morala intervenirati policija.

Tudi na drugih univerzah je prišlo večerj do nemirov, zlasti v Debreczinu, kjer demonstranti niso pustili židovskih dijakov na univerzo.

Glede na te demonstracije so predavanja na vseh madžarskih visokih šolah zopet ustavljena, in sicer do 7. t. m. Obstoj upanje, da se bo v kratkem posrečilo v pogajanjih z dijaki obnoviti red in mir na univerzah. Če pa do tega ne bi prišlo, bodo univerze ukončile vsa predavanja do konca semestra.

Budimpešta, 5. decembra. n. Kakor poroča »Az Est« je prišlo tudi v Szegedinu na vseučilišču do burnih dijaških izgredov. Neki profesor je med predavanjem pozval židovske slušatelje, naj zavzamejo zadnje klopi, zaradi česar so demonstrativno zapustili predavalnico. Deputaciji nacionalističnih dijakov je rektor izjavil, da bo poskrbel, da v prihodnjem semestru ne bo na univerzi nobenega žida več. Madžarska vlada je sklenila, da bo v vsemih sredstvih preprečila nadaljnje protizidovske demonstracije. Če bi odredbe ne zalegle, bo dovolila policiji, da vdere na vseučilišča in napravi red.

Skupščinski odbor odobril uredbo o javnih delih

Beograd, 5. decembra. v. Pri včerajšnji seji skupščinskega odbora za javna dela je imel daljši govor tudi narodni poslanec Ivan Lončar, ki je stavil svoje pripombe k čl. 13. uredbe o javnih delih ter je predlagal, naj bi finančni minister 30 milijonov Din, ki jih predvideva uredba za fond za javna dela, ne plačal iz eventualnih naknadnih kreditov, marveč iz prebitka dohodkov od davkov, ki so bili uvedeni lani za podpiranje brezposelnih. Ministrski predsednik Srškić je nato izjavil, da pristane na odgoditev nadaljnega obravnavanja čl. 13. uredbe, dokler vlada ne zavzame svojega stališča napram predlogu narodnega poslanca.

Tudi pri razpravi o čl. 14. točki 2. se je oglašil narodni poslanec Ivan Lončar k b. e. d. in je izrazil bojazan, da bi se mogla ta točka zaradi namene stiziacije krivo razumeti. Zahteval je, naj bi točile vina na drobno plačalo trošarino šele tedaj, ko nastavi sod na pipo, točile vina na veliko pa, ko prda vino direktno konzumentu. V vsakem drugem primeru bi bila namreč trošarina z vinom na veliko hudo škodovana. Na predlog narodnega poslanca g. Lončarja se je drugi točki čl. 14. dotale stavke: »Točile pijane na veliko plačajo trošarino pri direkt-

ni prodaji vina konzumentu.« Ministrski predsednik Srškić je pristal na ta predlog, kakar ga je tudi odbor soglasno sprejel.

Popoldne je skupščinski odbor nadaljeval in zaključil svoje delo. V glavnem je sprejel vse uredbo, ki ji je dodal le malenkostna sprememba.

Delo skupščinskih odborov

Beograd, 5. decembra. p. Dopoldne se je v predsedništvu vlade nadaljevala konferenca članov večine finančnih odborov Narodne skupščine in senata. Seji so prisostvovali tudi ministrski predsednik dr. Milan Srškić, ministri dr. Albert Kramer, Kojić, dr. Djordjević, dr. Šumenković in dr. Jevreć. Ker se bo konferenca nadaljevala, je zasedanje finančnega odbora odloženo in bodo prihodnje seje sklicane pisмено.

Beograd, 5. decembra. p. Popoldne se je nadaljevalo zasedanje skupščinskega odbora, ki proučuje uredbo o zaščiti kmetov. Odbor se podrobno bavi z uredbo ter obravnava člen za členom. Med drugimi je iznesen govori tudi narodni poslanec Ivan Ujek. Kakor vse kaže, ne me odbor najmanj se tri seje, da zaključi svojo razpravo.

Izid španskih volitev

Velika zmaga desnice — Izmed 473 mandatov si jih je priborila 207, ostale stranke skupno 266

Madrid, 5. decembra. AA. Notranji minister je davi sprejel novinarje in jim sporočil, da bo imela po dosedanjih rezultatih v novem parlamentu desnica 207 sedežev, centrum 167, leвица in skrajna leвица pa 99, tako da bo štel parlament skupno 473 poslancev.

Komentarji desničarskih listov hvalijo zmago desnice, levičarski in sredinski listi pa ugotavljajo, da bo Španija tudi v prihodnje ostala republika.

Uradni rezultati o dodatnih volitvah bodo razglašeni v četrtek, v petek pa bo že otvoritev novega parlamenta.

Oblasti so odredile vse potrebne ukrepe, ki so v zvezi s proglasitvijo obrednega stanja v vsej državi. Guvernerji posameznih pokrajin so sklepe vlade sporočili prebivalstvu s poslovnimi komunikacijami. Orožje se oblastem še vedno oddaja. O novih incidentih ne poročajo. Notranji minister je izjavil, da vlada v Madridu in pokrajini popoln mir.

V zvezi s proglasitvijo obrednega stanja so se ustanovila nova izredna sodišča, ki bodo takoj razsojala o zločinih proti socialnemu redu. Prvo takšno sodišče je že zasedalo v Madridu; razpravljalo je o deliktih nekoga urednika ekstremističnega lista, ki je priobčil silen napad proti vladi.

Policija je aretirala odbor, ki je organiziral stavko kavarniških nameščencev. Po zakonu o javnem redu so člani tega odbora odgovorni za nasilna dejanja, ki so se pripetila prejšnjo noč med stavko.

Današnja številka lista »El socialista« ki je glavno glasilo socialistične stranke, je davi policija zaplenila.

Barcelona, 5. decembra. s. Generalni guverner Kataonije je prevzel vsa transportna podjetja pod državno kontrolo in obenem napovedal, da bodo vsi delavci, ki bi do 6. zvečer ne začeli zopet delati, nadomeščeni z drugimi.

S hudim kašljem

je težko delati. Težko Vas je razumeti, a poleg tega motite okolico, zato vzemite po prvih znakih **KRESIVAL**.

KRESIVAL bistveno cenejši. Sestavi samo Dva 32. — no steklenici.

lahko smatrajo za neposredno ogrožene. Vsa zadeva se bo morda razblinila v prazen alarm, vendar je treba počakati uspeha Avenolovih pogajanj, ki morajo prinesiti jasnosti ter razkriti, kakšne namene ima pri tem angleška vlada.

Med Parizom in Berlinom

Pariz, 3. decembra. Sedanji režim v Nemčiji je načel naspromptni vsakega internacionalizma. Po Hitlerjevem naziranju je vsak internacionalizem tudi internacionalizem Društva narodov, nesposoben za reševanje kakršnihkoli večjih problemov in to predvsem zaradi obilice vsestranskih interesov udeležencev saruh; velike spore je mogoče uspešno rešiti le z direktnimi pogajanjimi, brez posredovalcev, ki se zbirajo v mednarodnih ustanovah. Zato je kancelar Hitler že pred izstopom Nemčije iz Društva narodov vabil Francijo na razgovore v dvojce, kjer bi obe državi direktno reševali obstoječa nesoglasja. Toda Francija upravičeno ni zaupala svojemu vzhodnemu sosedu in se je rajše držala ženevske linije, zlasti še, ker se vprašanja, ki bi jih hotel Hitler urejevati z njo samo, ne tičejo le Francije in Nemčije, temveč vseh narodov Evrope. Po izstopu Nemčije iz Društva narodov pa je stopilo vprašanje direktnih razgovorov zopet v ospredje. Da bi pomiril Francijo in da bi postali njeni državniki sprejemljivejši za nemško stališče, je Hitler v svojih službenih izjavah ponovno naglasil miroljubnost tretjega rajha in slednjič svoje besede podkrepil še s sklenitvijo nenapadne pogodbe s Poljsko, ki naj bi služila v dokaz, da is res pripravljen pobotati se z vsemi svojimi sosedmi.

Taka je bila situacija ob pričetku direktnih razgovorov med Berlinom in Parizom, ki se sicer značkrat omejujejo le na otipavanje terena in na občo informacije. Hitler se je že razgovarjal s francoskim poslanikom Poncetom in nemški poslanik v Parizu Koester z Boncourjem. Vsa evropska politična javnost gleda pozorno proti Parizu in Berlinu, ker se pač dobro zaveda, kako dalekosežne bi bile posledice vsakega francosko-nemškega zblizanja, ki bi bilo najboljše in najsolidnejše jamstvo za mir v Evropi. Francosko-nemški sporazum bi vzel Angliji iz rok tehnično evropskega ravnateljstva, z njim bi prenehale spletarske in obenem zelo nevarne kombinacije italijanske diplomacije, razkraja joče delovanje sovjetske propagande in sunki ameriškega imperializma. V Evropi bi nastopila stabilnost, ki bi pomirila tudi male države, katere so upravičeno proti vsakemu mešetarnjenju velesil za njihovim hrbotom. Sporazum med Francijo in Nemčijo bi mnogo pripomogel tudi k rešitvi gospodarske, finančne in socialne krize, s katero se danes bore evropski narodi in slednjič bi predstavljala nekako jedro one panevropske unije, o kateri je sanjal Briand.

Zal, pa so ti lepi načrti še daleč od uredniceja, kajti Nemčija in Francija sta si danes kljub direktnim razgovorom mogoče bolj odtujeni nego kdaj prej. Obe državi pripadata dvema različnima svetovna, dvema različnima civilizacijama, ki si stojita naspoti kot dve negaciji. Ene temelji na spoštovanju individualitete in človeških pravic, proglašeni v veliki revoluciji, druga na oholem in surovem povelečevanju države in zanikanju vsake osebnosti svobode. Poleg tega obstoja tudi skoro nepremostljiva razlika med francoskim naziranjem o »organiziranem miru« ter nemško tezo o »enakopravnosti«. Zato si tudi nikdo ne kme delati iluzij, da bi mogli direktni razgovori med Parizom in Berlinom prinesiti kakše posebne uspehe, kaj šele, da bi rodili rezultate, ki jih nista mogla doseči niti Društvo narodov niti razorožitvena konferenca. Vrh tega so tudi vloge zelo neenake. Nemčija zahteva vse in ne nudi ničesar. Ona bi rada, da se ji takoj in brez plebiscita vrne Posarje, da se ji dovolji oboroževanje in da ji dajo svobodne roke ob vzhodni meji. Za vse to pa ne nudi Nemčiji Franciji ničesar, temveč še slej ko prej odbija francoske zahteve o poskusni razorožitveni dobi in odklinitvi tudi mednarodno kontrolo.

Francija je s svoje strani skoro že izrpalala koncesije, ki bi jih lahko dala rajhu. Sicer se je doslej še vedno pokazalo, da je vsaka nova koncesija nemški tek le še povečala. Niti za predčasno izprazenje Porenja niti za odpis reparacij ni žela Francija v Nemčiji noberega priznanja, kaj šele hvalnosti, ker se pač še vedno ni mogla uhlčevati v dejstvo, da je bila poražena. V Nemčiji tudi nikdo ni priznal velikodušnosti Francije, ko je zatisnila oči kljub neprestanim nemškim kršenjem versajške pogodbe in vprašanju oboroževanja. Kako bi mogli torej pričakovati, da bi Francija v direktnih razgovorih, kakor pričakujejo Nemci, priznala Nemčiji še pravico do oboroževanja. Saj bi se s tem odrekla še oni majhni sigurnosti, kateri ji nudi njena sedanja premoč v oborožitvi. Enakopravnost, ki jo sedaj zahtevajo Nemci in ki jo zadnja dva tedna zagovarjata tudi Macdonald in Henderson, je nedvomno ena največjih in največernejših pasti. Dočim je namreč stremeljenje vsega prebivalstva Francije posvečeno le delu, notranji obnovi države in konsolidaciji miru v Evropi, pa nudi Nemčija danes sliko naroda, ki se izživlja v neprestanih vojnih vježbah in vojaškem drilu, vzgaja v ohoževanju sile ter živi v trancinu stanju duhovne mobilizacije.

Kljub temu se zde ob kolebanju Anglije in dvolični vlogi Italije mogoče danes tudi Parizu direktna pogajanja z Berlinom primerneja kakor konferenca štirh velič, kjer bi se morala Francija boriti vceli.

z Nemčijo, temveč tudi s svojimi nekdanjimi zavezniki. Franciji je nedvomno mnogo ležeče tudi na tem, da Nemčija enkrat jasno pove, kaj prav za prav boče. Izključeno pa je, da bi kljub svoji miroljubnosti in skrajni konciliantnosti privolila v direktnih pogajanjih z Nemčijo v kake odločitve, ki bi bile v nasprotju z določili pakta Društva narodov. To ji imperativno nalagajo tudi obziri do svojih zaveznikov.

K reorganizaciji Društva narodov

London, 3. decembra. Ob koncu prošlega tedna so države Male antante napravile skupen diplomatski korak pri angleškem zunanjem ministru Simonu v stvari revizionističnega gibanja, ki je v angleški javnosti zadnje čase zelo napredovalo, dasi se nekoliko nespretno skriva za razglabljanje po potrebi reorganizacije Društva narodov. To razpoloženje angleške javnosti je izrazil bivši predsednik madžarske vlade grof Bethlen, da je s svojimi predavanji v odličnejših londonskih društviš čisto odkrito napadel zlasti Českoslovaško in Rumunijo. Zahteval je, da se Madžarski vrnejo vse pokrajine, kjer žive Madžari, za nemadžarske narode, bivše podložnike svetohofstefanske krone pa je predlagal plebiscit, da se izrečejo za pripadnost k državam Male antante ali k Madžarski. Slovaško je označil kot ozemlje, ki mora nesporno najaz pod madžarsko peto, za Erdeljsko pa je bil pripravil za dovoljiti se z avtonomijo, v kateri bi po švicarskem vzorcu složno živeli Nemci, Rumuni in Madžari. Bethlen je po tem takem pred angleško javnostjo odkrito načel vprašanje revizije meji in kakor kaže v ugodnem trenutku, ko je v Angliji dobil nekako premoč nazor o popravil meja, določenih po raznih mirovnihih dogovorih.

Samo po sebi se razume, da je madžarski predavatelj dobil tako v českoslovaškem kakor v rumunskem tisku zaslužen odgovor. Njegove izmišljotine so krepko zavrnili slovaški in erdeljski opozicijski poslanci s poudarkom, da se jim kar nič ne toži po nekdanjem madžarskem rajhu. V tej zvezi je vsekakor omembe vreden argument, ki ga je iznesel bivši predsednik rumunske vlade in erdeljski poslanec Maniu. Dejal je, da Erdeljska ni pripadala Rumuniji zaradi določb mirovnihih pogodb, marveč po enodušnem sklepu naroda. Mirovne pogodbe so samo formalna zadeva in ako se taka formalnost kdaj izpremeni, ne more imeti nikakršnih posledic, kajti v tem vprašanju je edina suverena sila volja naroda. Kdor se poganja za formalnosti, toče v prazno. Ta resni opomin velja seveda tudi glede zahtev, ki jih imajo Madžari do našega in českoslovaškega ozemlja. Mala antanta si je tudi pridržala pravico, da angleškemu zunanjemu uradu predloži izjavo proti nelojalni agitaciji grofa Bethlena.

Bolj kot ta predavanja, ki so ostala itak omejena na oži krog ljudi, pa je v londonskih krogih vzbudila pozornost vest o reorganizaciji Društva narodov, ki se ima izvesti baže v statutih in v vodilnem osobju Generalni tajnik ženevske institucije Avenol se mudi zadnje čase na potovanju, da v Rimu in v Londonu, kjer so najjačji naspromptni sedanjege ustroja Društva narodov, zaustavi neprijazno agitacijo. Za svojo pot v Rim je Avenol porabil pogreb Sciolo-je in je imel pri tej priliki daljši razgovor z ducejem. Društvo narodov je zadnje čase predmet ostrih napadov italijanskega časopisja in vsakdo ve, da so ti napadi naročeni, kajti širijo se govorice, da bo najvišji fašistični svet v kratkem ostro obočil delo in metode ženeve. Kolikor je sedaj znano, je dobil Avenol od Mussolinija zagotovila, da Društvo narodov ne bo deležno uradne rimske obsodbe in da v Rimu samo groze, da bi lahko kasneje izkoristili svoje pretnje. Iz vsega pa izhaja, da se v tem Italijanskem in nemškem robenju proti Društvu narodov skrivajo le napadi na mirovne pogodbe Reorganizacija ženevske institucije bi se morala izvesti le v toliko, da bi omogočila revizijo.

Po nekotlikih dneh pogajanj v Rimu je Avenol pohlitel v London, da tudi tam ukrene vse potrebno. Uradna Anglija stoji trdno za Društvom narodov, javnost sama pa, kakor že rečeno, ni naspromptna raznim revizijam. Ves krlik o reorganizaciji je povzročil belgijski delegat v Ženevi Bourquin, ki je pred kratkim podal neko izjavo o potrebi izprememb v pravilih Društva narodov. Revizionisti so seveda brž pograbilili to priliko, videč, da bi se v sedanjem položaju morala le dati izbiti kak dobiček Toda, čeprav so uradni angleški krogi topli privrženci Društva narodov, se vendar vidi iz nekaterih izjav, vlada ni nenaklonjena reorganizaciji; podoba je celo, kakor da bi bila ravno ona dala pobudo zanj. Vendar to vprašanje še ni prišlo preko zasebnih izjav neodgovornih činteljev. Vse te razprave se smatrajo samo za poskusne balončke. Svet namreč ve, da za reorganizacijo tiči samo želja po reviziji mirovnihih pogodb, zato je vsakomur neprijetna reakcija, ki bi izšla od strani onih držav, katere bi morala revizija predvsem prizadeti.

Mnogo članic Društva narodov pa smatra bistveno izpremembo pravil za enakovredno razblitje mednarodne ženevske institucije. Zato bo vsak poskus naletel na oster odpor teh držav, od katerih se nekatere

Odlikovanja

Beograd, 5. decembra. p. Odlikovani so bili: z Jugoslovnsko krono 3. stopnje pomočnik prometnega ministra inž. Dobrosav Ratajac, z Belim orlom 3. stopnje direktor Poštne hranilnice dr. Milorad Nedeljković, z Belim orlom 5. stopnje višji svetnik v prometnem ministrstvu in višji uradni direktor poš, telegrafov in telefonov Milan Jurčić, inž. Ernest Lavrenčić, Djordje Miličević, Pavel Babić, dr. Janko Tavzes, z Jugoslovnsko krono 4. stopnje, direktor pošite in telegrafa v Zagrebu Rudolf Rupec, z Jugoslovnsko krono 5. stopnje višji svetnik pri poštnih direktorijah dr. Franjo Janžeković, dr. Josip Lehar, dr. Anton Vagaja, Miroslav Matjašić in dr. Ivan Lamut, direktor podružnice Poštne hranilnice dr. Vladimir Vidmar, inšektor dr. Bogdan Kurbus, svetnik Josip Stok, Anton Suhać, inž. Klavdij Kotal, Matej Kunc, upravnik pošite Jakob Kobe, Ivan Cof, Franjo Irgolčić, Anton Klemenčič, Anton Boc, Karel Pšeničnik, Jakob Koch, Peter Kovač in glavni upravnik prometa pri poštni hranilnici Zelimir Sečelj, z redom sv. Save 5. stopnje višji svetnik pošite direktorije Nikola Zaglav, svetnik Ivan Majnarič, dr. Ivan Kirigin in dr. Vladimir Vrbavac, višja istava Dinko Albert in Edo Pičman, upravni uradnik Ivan Lutkar, Friderik Butar, Franjo Jurman, Gavro Komenič in Ernest Ferjančić, tehnik Josip Bratina, Miroslav Urbanec, Milan Lenasi in Aleksander Bendava, uradniki Milko Badaj, Ciril Žužek, Emil Pejić, Simon Mrmak, Josip Randina, Gabrieli Sfiligoj, Peter Cerer, Franjo Brumec, Cvetko Kolbe in Ivan Gorčan, z zlatu svet 3. stopnje za redno službovanje v tehniški in v službi pri poštni hranilnici Ivan Sađen in Franjo Kranjec, arhivski uradnik Alojzij Tomi, Franjo Gregic in Anton Munitič ter zvančični Franjo Posačar, Maks Bizjak, Ivan Mvšek, Nedeljko Kerševan in Franjo Vrhovnik, s srebrno svetinjo za redno službovanje zvančični Avgust Hladnik, Feliks Kumbald in Franjo Goja.

Beograd, 5. decembra AA. Odlikovani so z redom sv. Save 4. stopnje tehniški višji svetnik banske uprave v Ljubljani Alojzij Hočevar, z redom Jugoslovnske krone 5. stopnje višji tehniški pristav banske uprave v Ljubljani Vladimir Knez, z redom sv. Save 5. stopnje praktični tehnik na tehniškem oddelku banske uprave v Ljubljani Franc Izir.

Iz zdravniške službe

Beograd, 5. decembra AA. Imenovan je za primarni splošno državne bolnice v Ljubljani v 5. skupini dr. Alojz Kunst, šef zavoda za röntgenologijo.

Kongres za pobiranje raka

Beograd, 5. decembra p. Glavna skupščina zveze za pobiranje raka je napovedana za 10. decembra dopoldne v Beogradu.

Umor zdravnik

Beograd, 5. decembra p. v bližini Požarevca so našli davi v mlaki krvi znanega zdravnika dr. Stanoja Milivojevića, ki ga je neznan napadalec ubil s sekirico.

Na svetovnem prvenstvu v table tennisu smo že — med zadnjimi

Pariz, 5. decembra. AA. V mednarodnih tekmah v table-tenisu je Jugoslavija včeraj padla na 6. mesto ter je skunaj s Francijo. Na prvih mestih so še zmerom Litva, Madžarska, Českoslovaška, Avstrija in Poljska. (Kakor smo nislali že v večerni štivilki, je naša table-teniška reprezentanca v Parizu sestavljena deloma tudi iz slabih moči tako da ni čudno, če so nas že prva srečanja potisnila v ozadje. Odgovorni faktorji bi moral za takšne nastave v inozemstvu poslati res najboljše, kar imamo, ker s tem ne trni samo udelež našega sportnega dela in razmaha, temveč tudi prestiž naroda in države. Op. ur.)

Katastrofalni viharji

Ob grški obali in na Črnem morju so silni viharji povzročili velika opustošenja ter onemogočili vsako plovo

Atene, 5. decembra. g. Jugovzhodne dele Evrope, posebno pa predele okoli Črnega morja je zadel v zadnjih dnevih strašna elementarna katastrofa, ki je zahtevala mnogo človeških žrtev in povzročila milijonsko škodo. Nad grško morško obalo so divjali hudi viharji, ki so povzročili velika opustošenja. Številni motorni čolni in ribiške ladje so se potopili, pri čemer je mnogo ljudi utonilo. Števila žrtev za sedaj ni bilo mogoče ugotoviti niti približno. Neki potniški parnik je zavozil na sipino, oceanski parnik »Edison« pa je vihar v pirejskem pristanišču odtrgal od sidra, pri čemer je bilo poškodovanih več drugih parnikov.

Vihar, kakršnega sploh ne pomnijo, divja trenutno na Črnem morju, kjer je parniški promet popolnoma ustavljen. Komisija za morsko ož.no je razobesila signal za silo in opozorila vse parnike, da je uvoz v Črno morje zvezan z največjo nevarnostjo. Dolej pogrešajo nad sto motornih čolnov stvarna škoda pa gre v milijone.

Sofija, 5. decembra. g. Val mraza na Balkanu je povzročil po teh krajih padec temperature, kakor ga ne pomnijo že več let. Tako vlada po vsej Bolgariji izredno oster mraz in je v njenih severnih delih tempe-

ratura padla kar na 23 stopinj Celzija. V bolgarski Makedoniji so se pojavila ogromna krčela volkov in so povzročila med živino veliko škodo. Na Črnem morju je ustavljena vsa bolgarska plovo. V Varni in Burgasu sprejemajo neprestano brezžične klice na pomoč, ki jih pošiljajo ladje.

Sofija, 5. decembra. p. Zaradi hudega mraza je več ljudi zmrazilo. Davi so našli mrtvega tudi glavnega urednika tukajšnje »Zarje« Kalčeva.

Bukarešta, 5. decembra. p. V spodnjem Podunavju divjajo silni viharji. Promet na Dunavu je zelo oviran. Valovi, ki so se dvigali do 3 m visoko, so onemogočili skoraj vsa plovo. Potniški parnik »Citatea Alba« je prispel v Brailo s šesturno zamudno. Za izkrcanje potnikov so rabili cele tri ure. Potniški parnik »Turga« je izgubil krmilo. Na pomoč mu je prihitela ladja »Cerna voda«, ki ga je s silno težavo pripeljala v bližnje pristanišče. V bližini rumunske obale je bil poškodovan nemški parnik »Biskava«.

Budimpešta, 5. decembra. AA. V Budimpešti je temperatura padla na 14 stopinj pod ničlo, iz notranjosti pa poročajo celo o 22 stopinjah pod ničlo.

201 poneverba v Zvezi nabavljajlnih zadrug

Bivši upravnik zveze je pripovedoval o poslovanju in o knjigovodji, ki je imel močne za seboj — »Ne morem vsega povedati, da ne padem v ogenj«

Beograd, 5. decembra. Drugi dan razprave proti bivšemu blagajniku Buliču in glavnemu knjigovodji Markoviću pri Zvezi uradniških nabavljajlnih zadrug je bil tudi zelo zanimiv zaradi izjav, ki jih je podal bivši upravnik zveze g. Vladimir Vujnović. Po izjavah, ki so jih podali strokovnjaki, ki so pregledali knjige in poslovne spise, imata obtoženca na vesti točno dvesto in eno poneverbo. Razprava se še vedno trudi, da bi ugotovila koliko odgovornosti zaradi teh poneverb odpade na bivšega blagajnika Buliča, koliko na bivšega šefa knjigovodstva Markovića in koliko na oba skupaj. Tudi izpovedi važne priče — bivšega upravnika potrjujejo, da Marković ne more biti tako nedolžen, kakor se dela, ali pa da je imel bivši blagajnik Bulič prav, ko je v svoji pritožbi navedel, kako ga je Marković med prvo razpravo nagovarjal, naj prevzame vse na sebe, ker bo on že poskrbel, da se mu ne bo hudo godilo.

Bivši upravnik Zveze, ki je sedaj inspektor ministrstva za poljedelstvo, je pripovedoval, da mu je Bulič po razkritju prvih poneverb dejal, kako ga peče vest ter mu pri tem tudi zaupal, da se bodo odkrile še večje stvari. Bivši upravnik meni, da je Bulič kot blagajnik sprejemal denar, razvle dokumente pa uničeval. Bulič mu je že od začetka zatrjeval, da Marković kot knjigovodja vse ve in da je od njega dobil velik del denarja, ki manjka v blagajni. Denar sta rabila oba, zlasti pa Marković, ci si je zidal hudo. Prvi deficit je nastal že leta 1928. Znašal je okrog 100.000 Din; Bulić se je baže tedaj posvetoval z Markovićem, kako bi se dalo to pokriti. Marković pa mu je svetoval, naj o tem ničesar ne govori z drugimi, češ, da se bo vsa zadeva sčasoma že poravnala. Bulič in Marković sta spekulirala na borzi, da bi z dobički pokrila primanjkljaj. Imela pa sta vedno večje izgube.

— Povejte nam, kako se je vršilo poslovanje, je dejal predsednik.

— Vso pošto sem sprejemal jaz in jo potem razdeljeval po oddelkih. Šefi oddelkov pa so potem razdelili spise uradnikom. Šefi oddelkov imajo dolžnost, da pri merjanju vpiše v gotovinah ter sploh kontrolirajo vse posle v svojih oddelkih. Kar je Marković parafiral, je bilo za mene seveda merodajno. Drugače sploh ni mogoče. Če bi hoteli vse kontrolirati, bi moral san sedeti v knjigovodstvu.

Zanimivo je tudi to, da je Marković tedaj ko se je že bližalo razkritje mnogostevilnih poneverb, prestopil v službo v finančnem ministrstvu.

V nekem listu sem čital notico o njegovi premetitvi v ministrstvo, je dejal bivši upravnik, in ko sem ga vprašal, kaj je s tem, mi je odgovoril, da je to res, a da mora stvar še premisliti, ker je tam (pri ministrstvu) mala plača. Kmalu pozneje pa je Marković pri zvezi nastopil dopust ter predsedal v finančno ministrstvo.

Obtoženi Marković je k temu pripomnil, da je še tudi pozneje služboval v zvezi, ker njegove namestitve v finančnem ministrstvu še ni potrdila glavna kontrola in ker tudi sam še ni bil na jasnem in si je hotel za vsak slučaj obdržati službo pri zvezi. — Bivši upravnik je izjavil, da mu ni znano, da bi bil Marković po svojem dopustu še opravljal kako delo pri zvezi. — Če on tega ne ve, pa vedo o tem člani upravnega odbora, je dejal Marković. — Menda vaš kum g. Jovanović, je odvrnil bivši upravnik.

Priča je nadalje pripovedoval, da v zvezi ni bilo blagajne in da so gotovino nosili v Uradniško banko, ker je imela zveza v liko korist od obresti. Na vprašanje, na

kak način si je Marković od Buliča izposojal denar in če je sploh kdaj kaj govoril o vrnitvi, je priča ponovil, kar mu je Bulič pripovedoval: »Moram mu dati, kar zahteva, ker me ima v rokah.«

Ko so bile poneverbe že razkrite je prišel k upravniku zveze g. Djordje Rašić, ki je bil prej od ministrstva imenovan za komisarja pri zadrugi zvezi. Rašić je sorodnik Markoviće. Priča je o njegovem posetu pripovedoval takole: — Nekega dne je prišel g. Rašić in bil je zelo potr — »Mi smo« mi je pripovedoval, »imeli tako rekoč rodbinsko posvetovanje, da bi na kak način rešili Markovića. Vsi se jezimo nanj. A kaj hočemo? Sklenili smo, da se žrtvujemo. Vsa od nas bo dal nekaj, da bi se pokrila manjkajoča vsota. Do 200.000 Din lahko damo, več pa ne. —« Odgovoril sem mu, naj se obrne na odveta zveze, ker pri vodstvu ne more nihče sam rešiti te zadeve. Potem pa smo dobili pisma, ki pa jih je predsednik g. Štibler vzela za dokaz krivde bolj, kakor pa za kako kritje ali jamstvo. Ta pisma so bila formalna priznanja krivde. Kakšno kritje? Odplačila na desetletja. — Marković trdi, da ste bili sovražno namram njemu, je dejal predsednik. — Ne, samo kot šef sem ga večkrat pozival k vestnosti. — Če ni bil vester in pošten, zakaj pa ste ga potem trpeli? — Dobro sem vedel, kdo stoji za njim. Njegov brat je bil komisar pri zvezi, njegov kum pa je v upravnem odboru. Jaz sem državni uradnik in ne morem vsega povedati, da ne bi sam padel v ogenj. Razprava se bo nadaljevala jutri.

Čajanka pri avstrijskem konzulu

Ljubljana, 5. decembra. Ob priliki bivanja vladnega svetnika gosпода Scheichelbauerja v Ljubljani, ki je predaval sinoči o zimsko-sportnih terenih Avstrije, je priredil avstrijski generalni konzul g. Orsini-Rosenberg ljubljanskim novinarjem čajanko na svojem privatnem stanovanju Čajanko, ki je potekla v zelo živahnem razpoloženju, so počastili s svojim posetom številni odlični predstavniki naše javnosti, med njimi ljubljanski škof g. Rožman in ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc, podžupan g. prof. Jarc, direktor pošite g. dr. Tavzes, belgijski konzul g. dr. Dular ter zastopniki tiska. Razgovor se je sukal v glavnem o medsebojnih tujko-prometnih prilikah, ki jim poseča sosednja republika veliko važnost in je prav ta namen poslala na informativna predavanja med nas enega svojih najboljših poznavalcev tega vprašanja. Gosp. Scheichelbauer je namenjen iz Ljubljane z istimi smotri še v druga središča naše države.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretižno oblačno, le ponekod vedro, stalno. — Situacija včerajšnja dne: Anticiklon še vedno prevladuje nad vzhodnim delom kontinenta, ciklon pa nad Atlantskim oceanom in deloma nad Sredozemskim morjem. Pristisk je v splošnem padel za 1 do 10 mm, posebno na severu, temperature so padle lokalno v centralnih in južnih krajih države za 1 do 3 stopinje, drugod so narasle za 1 do 2 stopinji.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Ponoči jasno, ponekod še hud mraz v nižinah. — Jutri morda že bolj oblačno, podnevi tudi bolj toplo: morda bo celo enžilo.

Po 19dnevem globokem žalovanju in hudem trpljenju je odšla za svojim sinom v večnost naša dobra mama, stara mama in prababica, gospa

Apolonija Bajželj

Umrla je danes ob pol 15. v 83. letu starosti, prevedena s svetotajstvi za zadnjo uro. Pogreb blagopokojnice bo v četrtek dne 7. decembra ob pol 16. iz hiše žalosti na pokopališče v Šmatnu.

Stražišče pri Kranju, dne 5. decembra 1933.

Žalujoče rodbine: JAKOB in IVAN BAJŽELJ, BENEDIK, MASTERL, GREINER in DONADINI.

Naši kraji in ljudje

Idrijčani - Ganglu

Ljubljana, 5. decembra.

Idrijčani so v ponedeljek zvečer zasedli veliko dvorano Kazine do kraja. Kako zanimiva, pisana, prikupna domača družba! Predstavniki vseh slojev: cela garda naših odličnih, splošno znanih mož, uradnikov, trgovcev, obrtnikov, bivših rudarjev, ki so prišli izpod tujčeve oblasti iskati v Jugoslavijo vsakdanji kruh. Ko je malo pred deveto uro vstopil v dvorano slavjenec g. Gangl s svojo gospo, ga je naša Idrija pozdravila topla, bratsko. Spored družabnega večera je bil dolg. A ni slo

so zasijali vsi obrazi in je grmelo po dvorani od ploskanja in vzklikanja. Bilo je seveda na idrijskem večeru poskrbljeno tudi za zabavo. Prelovčeva mnogo obetajoča potomca gđ. Vojka in 10-letni Zorko sta se postavila s svojim lastnim jazzbandom, Valo Bratina in Tone Kos pa sta se po idrijsko sijajno učila italijanske. In žlikrofi so prišli na vrsto v številnih izvodih. Lepo je bilo. Če prej ne, vsaj ob letu naj se Idrijčani spet sestanejo, da bomo Ljubljanci z njimi praznovali rudarsko zaščitnico sv. Barbaro.

Na Jadranu je bilo letos preko 150.000 gostov

Split, 5. decembra.

Dasi je letos precej časa vreme kvarilo prijetna jadranska letovišča, se je vendarle pozneje promet na jadranski obali od Sušaka do Budve tako sijajno razvil, da je letošnja bilanca tujkega prometa na našem Jadranu zelo zadovoljiva. Računa se, da je obiskalo jadranska letovišča in tu li druge obmorske kraje, ki še niso urejeni za obiske večjega števila tujcev, preko 150 tisoč gostov, od katerih beležijo hoteli, gostilne in privatna prenočišča preko 700 tisoč nočnin. Veliko število gostov je precej enakomerno razdeljeno na gornji, srednji in južni Jadran, tako da imajo od tujcev približno enake koristi savska, primorska in zetska banovčina.

Če računamo, da je vsak tujec porabil povprečno po 500 Din, je naše Primorje dobilo od tujkega prometa okrog 75 milijonov dinarjev. Turizem, ki je od l. 1931. slabel, je letos spet oživel ter se zelo približal stanju leta 1930., ko je bil tujski promet v Primorju na višku. Značilno je tudi to, da je letos obiskalo naš Jadran mnogo gostov iz Švice in Holandske, ki so bili v prejšnjih letih le redki. Ob Jadranu so bivalne po več dni tudi večje izletniške skupine iz raznih evropskih držav in iz Amerike.

Naš najboljši poznavalec starin

Kamnik, 5. decembra.

Z letošnjim Miklavžem praznuje svojo 70letnico g. Josip Niko Sadnikar, veterinarski inšpektor v pokouju, naš največji strokovnjak na področju umestnosti obrti in starinoslovja ter zaslužni kamniški javni delavec. Jubilatent se je rodil v Ljubljani

v hiši znanega pasarja Sadnikarja v šentpeterskem predmestju. Na Dunaju je diplomiral za živozdravnika, nato pa je po kratkem službovanju v Črnomlju in Radovljici nastopil že pred 45 leti službo v

Kamniku, kjer je deloval do svoje upokojitve l. 1926. V Kamniku in v vsem okraju si je pridobil največje spoštovanje, posebno ga naše kmečko ljudstvo spoštuje kot svojega velikega dobrotnika in svetovalca.

Ze doma je g. Sadnikar vzljudil umetnostno obrt in narodno umetnost ter se z velikim idealizmom posvetil študiju narodne zgodovine. V kamniškem okraju je imel dovolj prilike spoznati, kako propadajo in se izgublajo na kmetih lepi izdelki naše narodne umetnosti in obrti. Z velikimi denarnimi žrtvami je združil v svoji zbirki te umetnine in jih rešil propada, na svojih študijskih potovanjih po inozemstvu pa se je z neumornim študiranjem in proučevanjem muzejev povzpela na mesto našega najboljšega poznavalca starin in največjega strokovnjaka v poznavanju izdelkov umestnosti obrti.

V Kamniku si je g. vet. insp. Sadnikar z najfinjšim okusom uredil v svojem domu zbirko, ki slovi kot kamniški muzej. Izbral si je za družico go. Štefko iz ugledne družine kamniškega poštarja g. Novaka. Z veliko požrtvovalnostjo se je g. Sadnikar posvetil delovanju v Narodni čitalnici. Nepozabne bodo ostale njegove priredbe živih slik ob raznih svečanih prilikah, zlasti ob predvajanju »Pesni o zvoncu in živa slika na Medvedovi proslavi »Slava pesniku«. Po odhodu ustanovitelja kamniškega Salonskega orkestra, skladatelja Viktorja Parme je postal g. Sadnikar njegov požrtvovalni in delavni predsednik. L. 1903. ga je imenovala Čitalnica za svojega častnega člana. — Zaslužnemu javnemu in kulturnemu delavcu naše iskrene častitke!

Pri lenivosti črevesa, boleznih jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravna »Franz Josefova« voda izborna delovanje črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Izdelki naših čipkaric v Helsinkih na Finskem

Te dni je odposlal državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani Trgovskemu muzeju v Beograd kolekcijo najljudšjih čipkaric del za razstavo v Helsinkih (Helsingfors). Zbirka vsebuje krasne komade v starobenečanski in bruseljski tehniki, vendar vse po domačih originalnih načrtih, tako da bodo gotovo dosegli najlepši uspeh. Letos je dosegel zavod najlepše uspehe v Nemčiji s svojimi izdelki in ni čudno, da segajo slednji tudi domačini po domačih stvarih, ki dokazano lepše, bolj trpežne in cenejše od tujih. Priporočali bi pa gospodom arhitektom, da se začenejo zanimati za domača dela, ki se dajo prav dobro uporabiti za moderna stanovanja, ker se lahko prilagodijo tudi najmodernejšim načrtom. Opazamo namreč, da se ravno v pogledu zaves, pregrinjal in preprog se vedno preveč importira iz tujine, dasi se vse to lahko izdeluje doma. kakor je v ostalem to že podčrtal Jutrov članek pod zaglavjem: »Domačemu delu svobodno pot!«

Iz ogromnega narodnega zaklada se lahko črpa še marsikaj in ni nobena potreba, da bi se kopirale tuje stvari, ki nikakor ne spadajo v naš milje. — Razveseljivo je, da so se vendar nekateri arhitekti lotili tudi tega vprašanja in uspeli, kar naj bo pobuda tudi ostalim. Pojačanje nacionalizma se opaža splošno, naj bi se torej opazilo tudi pri notranji arhitekturi.

Hijena na pokopališču pri Sv. Križu

Ljubljana, 5. decembra

Davi so uslužbenec pokopališke uprave pri Sv. Križu opazil, da je v predelu, kjer pokopavajo v bolnici umrle, odkopan grob in iz njega odnešana tri trupla, dveh otrok in odraslega moškega. Poleg odkopanega groba so našli lopato, kramp in dva metra dolgo lestev, kakršno običajno rabijo grobarji pri izkopavanju grobov. Vse to orodje je bilo popolnoma novo in je očitno bilo kupljeno prav za ta namen. Noč od ponedeljka na torek je bila precej mrzla, saj je že pomrzlovalo in je bila ruša trda, tako da se je moral ropar truditi, preden je odkopal grob.

Vsa tri trupla so bila v dveh krstah, ki jih je neznan ugrabitelj pustil v zemlji. Niheče tudi ni v teku dneva ali večera na pokopališču opazil kretati se kakoga sumljivega moža, ki bi nosil s seboj orodje in

Ali potrebujete pomoči? Pokličite mene!

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

lestvo. Na pokopališču se je brzkone vtihtapl v mraku ali ponoči, da je mogel nemoteno razkopavati grob.

Za skrunilec grobov ima policija že sled, ki obeta voditi do uspeha. Nekako pred šestimi tedni se je pojavil v bojnici mož visoke postave, močan, obleden po mesečansko. Predstavil se je s hrvaško govornico za Pirca. S seboj je nosil novc lopato, ki jo je v pisarni postavil za vrata in vprašal, kje je pokopan njegov brat, ki je baje umrl v ljubljanski bolnici. V ometi so pregledali vse knjige in niso našli zabeleženega nobenega mrljca z imenom Pirca.

Naslednjega dne je neznanec zopet prišel v bolnico in se predstavil z drugim imenom. Zatrjeval je, da mora na vsak način najti grob svojega brata, ker ga mora prepeljati v Zagreb. Seveda mu niso mogli ustrediti, čeprav je mož že nekaj dni zaporedoma nadlegoval osebo v bolnišnici.

Kakor povedo v pokopališki upravi, je bil misteriozni možki tudi tam in izpraševal za grobom svojega brata. Pregledal so vse knjige, pa niso našli nobenega Pirca, ki bi ga pokopal zadnje mesece. Povedali so mu, da je bila zadnje čase pokopana le neka ženska takega imena, in so mu tudi naznačili kraj, kjer je njen grob. Tudi tu je pripovedoval, da prihaja iz Novega Sada in da mora truplo svojega brata nujno prepeljati v Zagreb.

Prav poleg groba Pirčeve pa je skrunilec odkopal grob, iz katerega je uplenil trupla, ki so bila pokopana nekako pred mesecem dni.

Policija je zaplenila orodje, da dožene, kje in kdaj je bilo kupljeno, da tako čim prej izsledijo tega nenavadnega pustolovca, ki je po vseh znakih duševno bolan. Policijska uprava prosi, da vsi tisti, kdor je zgoraj navedeno orodje v zadnjih dneh komu prodal, to takoj javi, da se na tak način dobijo podatki o storilcu. V ostalem policija ne dvomi, da b. zagonetnega moža čim prej izsledila.

Povsem nov rekord v drobni pisavi

Maribor, 4. decembra.

Znani mariborski spornik in sokolski delavec diplomirani tehnik g. Franc Rak je dosegel nov rekord v drobni pisavi, ki mu ga najbrž zlepa ne bo kdo prevzel. Na navadno dopisnico je napisal 118 slovenskih narodnih pesmi v 328 vrstah z 21.967 besedami oziroma s 42.461 črkami. Višina črk je do dve desetinki milimetra. V prvi polovici dopisnice sta po dve vrstici v enem milimetru širine in z 250 črkami dolžine. V drugi polovici pa tri vrstice v enem milimetru in do 330 črk v dolžini. Povprečno je torej 285 črk in 67 besed v eni vrsti. Rak je pisal 58 ur. Delal je tri mesece, in to samo pri najboljših dnevni svetlobi, pisal pa je s prostim očesom brez očal in brez povečevalnega stekla s peresom, katerega konica je brušena na eno desetinko milimetra. Zdjaj se pripravljala neki Ketiš iz Maribora, da bo potekel tudi ta rekord in trdi, da bo spraval 120.000 črk na dopisnico. G. Rak se bo po ponovno lotil drobne besede in je mnenja, da bo na navadno dopisnico spraval 130.000 črk.

Dva v grob, dva v ječo

Ljubljana, 5. decembra.

Mali senat je obsodil dva mlada fanta zaradi uboja na strože kazni. Prvi je bil obojen na tri leta in šest mesecev robije samski delavec Karol Pfeifer, ker je lani 5. decembra na Javorniku pri Jesenicah z nožem zaklal delavca Franceta Mavriča. Prerezal mu je žilo odvodnico in srce ter je bil Mavrič na mestu mrtve. Pfeifer se je zagovarjal s silobranom, češ, da mu je poprej Mavrič v gostilni grozil: »Jaz te danes zakoljem.« Sodbo je sprejel in prosil senat za dovoljenje, da sme že po 2 dneh priti v ljubljansko jetnišnico.

Nato se je končala še razprava proti posestnikovu sinu Joži L. iz Stepanje vasi, ki je lani 28. avgusta po glavi smrtno udaril slikarskega pomočnika Jožeta Jagra. Januarja je bilo najprej obojenih troje fantov samo zaradi tepeža. Rezultat takratne razprave je bil, da je sodnik - po edinec zadevo odstopil malemu senatu zaradi uboja. Jože L. je bil danes obojen na 1 leto in 6 mesecev robije ter v plačilo odškodnine Jagraovi materi 2756 Din. Branilec je proti sodbi prijavil revizijo.

Aretacija nevarnega zločinca

Novo mesto, 4. decembra

V pretekli noči se je orožnikom posrečilo ujeti v Selih-Sumberku 34letnega vlačugarja Rudolfa Janežiča iz Lok pri Trbovljah. Janežič se je bil svoj čas zatekel k ciganski rodbini Hudorovičev, s katero je živel že par let in se vlačil z njo iz kraja v kraj. Pri ciganih se je seznanil s 25letno Angelino Hudorovičevico, ki mu je stala zvesto ob strani pri vseh njegovih zločinih do njegove aretacije.

Drznemu vlačugarju dolgo niso mogli priti na sled. Leta 1931. se je prvič čulo njegovo ime, ko je 30. avgusta ustrelil z vojaško karabinko posestnika Mihaela Petroviča, doma nekje iz savske banovine. Tudi ta je imel za priložnost eno izmed Hudorovičevih deklet, po imenu Marijo. Zločin je bil izvršen v prisotnosti več ciganov Hudorovičeve rodbine, v gozdu ob vasi Pri cerkvi v občini Struge. Po zločinu je Janežič pobegnil s svojo Angelino pred orožniki in postal strah vse Suhe krajine. Zagrabil je veliko tatvin, vlovov in ropov. Osumljen pa je tudi več požigov. Z ljubico se je znal tako sprtno skrivati, da ju niso mogli dobiti v roke. Ko je v petek prišla orožniška patrulja iz Dobrnica v Sela-Sumberk, je v neki hiši slučajno našel na Janežiča. Imeli so ravno kolino, na katere je bilo povabljenih več sosedov in med njimi se je znašel tudi Janežič. Orožniki, ki Janežiča niso poznali, so zahtevali od njega, naj se legitimira. Ker ni imel nobenih listin, pač pa vojaški samokres in karabinko, se je po kratkem zasliševanju vdal in povedal, da je tisti Janežič, ki ga že toliko časa iščejo. Janežiča in njegovo zvesto spremljevalko so oddali v zapore novomeškega sodišča.

Danes velika premiera senzacionalnega velefilma drzne špijonke

NA BRIGITA HELM POLJU ČASTI

Dejanje se vrši v naši neposredni bližini za časa svetovne vojne. REZERVIRAJTE VSTOPNICE! PREDPRODAJA OD 11. DO 1/2 13. URE

Predstave ob 4., 7 1/2 in 9 1/4.

Nov Paramountov zvočni žurnal in Micky-miška.

Telefon 21-24. ELITNI KINO MATICA Telefon 21-24.

KULTURNI PREGLED

Verdijev „Requiem“

Ljubljana, 5. decembra.

Snoči je izvajala Glasbena Matica v nabit polni unionski dvorani grandiozno delo giganta italijanske glasbe, Verdija. Korpus, ki je podal to umetnino, je bil sestavljen iz opernega orkestra, Orkestralnega društva Glasbene Matice in konservatorijskega orkestra; zbor je tvoril pevski zbor Glasbene Matice, solisti so bili ga. Zlata Gjurgjenac-Gavella, ga. Franja Bernot-Golobova ter gg. Svetozar Banovec in Julij Betetto. Vse je vodil ravnatelj opere, g. Mirko Polič. Dirigent, solisti, zbor in orkester jamčijo že po svojih imenih, da je bila izvedba na višku, kakor ga dopušča naše razmere, in sicer v tehničnem in v prednašalnem smislu. Glavna zasluga gre seveda dirigentu, ki je do podrobnosti izdelal in izpil skladbo v zboru, orkestru in pri solistih. Veliki lovorjev venec, ki ga je bil prejel, je bil zaslužen, saj je Matica z Requiemom znova dokazala, da je v njegovih rokah še vedno tisti edini zbor, ki more pri nas izvajati dela takih dimenzij.

Delo samo je čudovito. Kakor vedno, se je Verdiju tudi v tem delu posrečilo sintetizirati vse vrline svojega naroda v blesteč umotvor. Pristni Verdi, ki ne zahtaja nikjer svoje melodioznosti; tu pa jo

ožarja s posebnim bleskom verske zamaknjenosti. Njegov odnos do Boga je dramatičen, oseben. Rekel bi, da se ga sicer boji, toda se tika z njim, mu je blizu. Vse odlike Verdijevega tako osebnega, samoniklega sloga so spojene v tem delu. Svobodnomiselni, s cerkvi vedno v opreki stoječi Verdi je zložil Requiem iz svoje notranje religioznosti, ki je sovražna vsakemu dogmatizmu. Dne 3. junija 1873 (ne 1874., kakor je javljala programna knjižica), mu je ob Manzonijevem grobu dozorrel sklep, da počasti spomin moža, ki ga je spoštoval do oboževanja: delo je dozorovalo s presenetljivo naglico (skladatelji je bil takrat star že 60 let) in 22. maja 1874. je bilo v prvi izjavljano v cerkvi sv. Marka v Milanu, takoj nato pa v gledališču »La Scala«, kjer je bilo sprejeto z nepovpisnim navdušenjem ter so morali skoraj vsako točko ponavljati. Paris je to črno mašo takoj posnel in izjavil v »Opéra comique«, odtod pa je šla po vsem svetu. Ponekod je vzbujala občudovanje, zlasti v romanskih deželah, kjer je poslušalec bolj individualist; drugod zaprepazanje, predvsem v Nemčiji, kjer so izpostavljali dramatičnost in človečnost dela. Danes je priznava vsakdo, da je tudi v tem requiemu duh Bacha, Mozarta, Beethovna, le

osvetljen s tipičnim, nacionalnim žarom rase, pa vendar samonik in oseben, izjava moža, čigar duh ni klomil pred nikomur.

Naši solisti so tvorili kvartet, kakor ga že dolgo nismo čuli. Tenkoslušna ga. Gavella-Gjurgjenac je briljirala z vzorno čisto intonacijo v legah, ki so za pevko vsekar naporne; pastozni alt ge. Golob-Bernotove je prišel osobito v globokih legah do krasne barve; g. Banovec, ki je tako rekoč vskočil za obolelega g. Gostiča, se je izkazal kot oratorijski koncertni pevec velikega okusa, in g. Betetto je slednjič podal svojo osebo kreacijo, kot smo od njega že vedno vajeni, z dovršeno tehniko, velikim glasom in pogljobljeno interpretacijo. Orkester je bil voljan, v dramatičnih trenutkih (in teh ima Verdi kot polnokrvnen človek hvala bogu dosti!) pretresljiv; zbor odlični in docela kos nalogi. Nečistost intonacije v trobilih pri »Tuba mirum« je pokvarila veličastnost trenutka, ki je morda edinstven: toda to je nepredvidljiva nesreča. V celotnosti je bilo izvajanje vsesok na višku. Tudi razsvetljavanje je bila preudarno odmerjena ter je pripomogla k globljemu dojetanju dela.

Profanacija pa je bila programna knjižica. Ze ob priliki neke slične oratorijske izvedbe sem na tem mestu protestiral zoper slog, stališče in način, ki ga uporabljajo anonimni sestavljatelji toli pripravljanih programnih zvezkov. Ne le, da so napisani v jecljavi; in pogrešljivi slovensčini; odkloniti jih moramo tudi z muzikalnega vi-

dika. Iz njih veje sapa priporočanja, ki je primerna za »Tivar-odele«, ne pa za edinstvene umotvore. Vsak stavek se pričeneja z zadržilom, da je »ta stavek najmočnejši, največjačnejši, najlepši in kar je še takih superlativov. Ne vem, komu naj služi to spakredalno: za laika nima pomena, ker se obnaša ponekod preveč muzikalno, in končno laik težko zasledi »drzno modulacijo«. »Prestavljen je iz dura v mol«, »najvišji a-dur akorde« itd. Glasbenik pa iz trditve »eden najlepših solokvartetov, kar si jih moremo le misliti«, »to je pristno petje najlepših melodij« in sličnih ne bo prodril v bistvo skladbe, če je slučajno sam ne bi razumel in občutil. Ta razlaga ni ne muzikalna, ne poetična, temveč le osladno domača, ker ji ne more uspeti, da bi približala poslušalca skladatelju (za to je mnogo prepovršna in nepremišljena), temveč le trešči skladatelja iz Olimpa in ga skuša »poljuditi«. Poleg tega pa izvaja smeh na mestih, kjer je najmanj umesten. Vzemimo klasični stavek: »Solistov konec je izredno prisrčen« (nemški torej: Das Ende des Solisten ist ausserordentlich herzlich). Ali pa: »Poslušalcu se zdi, kakor da bi ob golih telesih švigali kvisku plameni, drugi pa zopet nanje sikali«. Kdo so ti »drugi«? In zakaj sikajo zopet, t. j. ponovno? In slednjič, na koga sikajo? Morda na plamene, ali pa na »gola telesa«, in zakaj morajo biti ta telesa gola in kako pride poslušalec prav do predstave golih teles? Malo več okusa, prostim znanja, in predvsem, spoštovanja do umet-

nin te veličine. Slednjič pa: zakaj anonimno? Morda zaradi avtoritativnosti?

L. M. S.

Pregljevo novela »Gospoda Matije sadnji gost« je priobtil v prevodu T. Potokarja najnovejši zvezek »Srpskega književnega glasnika«. Prevajalec je ob priliki Pregljeve petdesetletnice prispeval tudi kratko skico njegovega življenja in dela.

Cankarjev »Kralj na Betainovic v beograjski drami. Beograjsko gledališče je vendarle izpolnilo svojo dolgoletno obljubo in je pred dnevi uprizorilo prvo delo iz slovenske dramske literature, Cankarjevega »Kralja na Betainovic«. Uprizoritev je v režiji Jos. Kulundžiča dosegla lep uspeh. Ob tej priliki se erbska kritika vrača k problemu: Cankar kot dramatik, ki sta o njem pisala poleg domačih kritikov Italijan Bartolomeo Calvi in Čeh Rajmund Habfina. O »Kralju na Betainovic« piše v najnovejši številki »Srpskega književnega glasnika« dr. Kosta M. Luković. Kritiki sodi, da »Kralj na Betainovic« po svoji idejni vsebini ni več sodoben, ker danes ne gospoduje nad ljudmi močan poedinec, marveč poedinec ječi pod močnim pritiskom države in družbe. Tudi kompozicija je produkt družbenega časa, kaže začetniške slabosti in sledove tujih vplivov. Arhitektura je dokaj primitivna, nekateri odskri efekti so namini in stari, in triga nas spominja davnih kriminalnih povesti, doznanja na slovenski vasi dobiva ozračje Ibsenovega sveta itd. Poglavitni motivi Cankarjeve drame so toni mržnje in

V NEDELJO 10. T. M.

PRVIKRAT
NOVI
ROMAN „JUTRA“

SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

NAPETA, BLESCECE PRIPOVEDOVANA ZGODBA IZ VISIN IN PREPADOV MEDNARODNEGA SVETA.

BERITE NAŠ NOVI ROMAN!
NAROCITE „JUTRO“!

Domaae vesti

• Odlikovani so: z redom Jugoslovske krone 4. dr. Vilko Pfeifer, načelnik splošnega oddelka banske uprave dravske banovine, in dr. Fran Goršič, inšpektor notranjega ministrstva; z redom sv. Save 4. dr. Alojzij Gregorin, sreski načelnik logškega sresa, Viktor Kokalj, policijski svetnik v Ljubljani; z redom Jugoslovske krone 5. Stevan Krajnovič, komisar obsejne in železniške policije v Mariboru, in dr. Tina Čuš, sreski načelnik krškega sresa; z redom sv. Save 5. Jernej Božič, višji finančni tajnik banske uprave dravske banovine, Fran Jakl, pomožni tajnik sreske uprave Maribor lev breg, Anton Krajšek, sreski podnačelnik v Novem mestu, dr. Josip Orožič, sreski podnačelnik v Laškem; z redom Jugoslovske krone 5. pa Franc Suša, uradnik banske uprave dravske banovine.

Pri vseh vrstah bolečin

algocratine

ALGOCRATINE

Ladolje E. LANCOSME, PARIZ.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Ogl. reg. pod br. 19.876 od 30. oktobra 1933.

• Odvetska zbornica v Ljubljani bo imela 4. soboto 9. t. m. ob pol 18. v dvorani 79. v justični palači izredni občni zbor z dnevnim redom: uredba o zaščiti kmeta in sprememba davčnih zakonov.

• Sestanki veterinarjev. V nedeljo 10. t. m. ob pol 10. bo v prostorih Štruklejeve restavracije v Ljubljani 4. četrtinski sestanek dravske sekcije Jug. veterinarskega združenja z naslednjim dnevnim redom: Otvoritveni sestanki in čitanje zapisnika zadnjega četrtinskega sestanka; predavanja g. dr. Vebieta o terapiji raznih bolezni v veterinarski medicini; poročila odbora; likvidacijski veterinarske razstave; slučajnosti; ob 14. demonstracije po dogovoru k točki 2. programa v mestni knjižnici.

• Božične počitnice na srednjih šolah. Iz krogov starejših srednješolskih otrok smo prejeli: Sluši se, da se nameravajo letošnje božične počitnice tako razdeliti, da jih bodo srednješolski zavodi obhajali v dveh obdobjih, t. j. posebej za katoliški in posebej za pravoslavni božič. Ali se ne zdi to negotopski in neumestno za vse? Saj je mnogo otrok, ki si zaradi te nerodne razdelitve ne bodo mogli privoščiti obiska roditeljev, kajti kdo se bo dvakrat vozil na kratke počitnice? Kdo zmore dvakratne stroške v današnjih razmerah? Stariši na bodo morali trpeti stroške za prehrano tudi za tiste dni, ki so jih doslej gospodinjice odbile otrokom. Ali ne bi bilo umestnejše, da se obhajajo božične počitnice kakor doslej nepretrgano? Naj odločilni čimtelji dobro premislijo to, preden izdajo odredbo, ki bo gmetno oškodovala vse, državo, roditelje srednješolcev in otroke.

• Novi župnik v Solčavi. Iz Maribora nam poročajo: Spomladi je umrl v Solčavi škof Slovenije znan župnik Miloš Smitl, ki je bil nad 40 let dušni pastir v tem gorškem kraju. Za župnika v Solčavi je sedaj imenoval škofski ordinarijat v Mariboru g. Frana Arka, ondotnega provizorja.

VLASTA BURIAN

12 stolic

BOMBA SMEHA!

zvočnem kinu Ideal

Predstave ob 4., 7. in 9. h.

bridkosti. V tem delu socialnega pesimizma ni življenjskih lepov. V duhu dekadence fin de siècle prihajajo do najvidnejšega izraza zgori nezalivne človeške sile... V delu se kaže dvoje različnih stilov: razni in papirnati. Po bistvu in obliki je torej »Kralj na Betajnovici« drama minulega časa. Toda umetniško delo nima po tridesetih letih v tem svoje slaba strani, marveč čas, ki nas loči od nje, samo lače poudarja njegove dobre lastnosti. Tako so jo Cankarjevi dramati beograjski kritik.

• Nova številka »Proteja«. Pravkar je izšla druga številka ilustriranega časopisa za poljudno prirodznanstvo »Proteus«, ki ga izdaja v redakciji dr. Pavla Grošičja Prirodznanstvena sekcija Mizejskega društva. Na uvodnem mestu je objavljen članek Lava Čermelija »Ali se more krasiti elektrika?« Dr. Božo Škerlj razpravlja v daljšem prispevku o vračanju »Kakšen je bil pračlovek. (s 4 slikami). Pavel Grošičelj je zaelopon z daljšim člankom »Človek, ki je muziciral z žužjiko« (z 2 slikami). Tu zanimivo poročilo o izsledkih našega rojaka biologa Regna, znanega proučevalca murnov in njihove zgodbe. E. Pajnič piše o flori Sarplaninca. Med književnimi novostmi omenjajo J. H. knjigo Ivana Dija »Od života do civilizacije«. Med drobimi vestmi so beležke o Painlevau, o padanju rojstev v Nemčiji, o večni luči in druge, ljubitelji astronomije pa najdejo navodila za opaz-

• Premestitev banovinskega zdravnika. G. dr. Josip Arh, banovinski zdravnik na Ljubnem v Savinjski dolini, je premesčen v Stari trg pri Črnomlju.

• Kako se uveljavlja zima v raznih pokrajinah. V Beogradu je zapadel prvi sneg v nedeljo, potem pa je nastopila močna košava. V Vojvodini je nastopil prvi zimski mraz v 48 urah. Ladje na Dunavu so šev prometu ter hitijo, da bi čimprej odpremile vse tovore ter se oskrbele z zadostno kurjavo. Posebno ostru zima je zavladała po vsej Bosanski Krajini. Temperatura je nenadoma padla na 11 stopinj pod ničlo. — Na Čakoru silno sneži, a se z velikimi napori še vedno vzdržuje avtomobilski promet na progi Andrijevica-Peč. Če snežni meteži ne prenehajo, bo zetska banovina spet ožezana od Metohije, od koder dobiva poleg sočija še velik del živeža. Močno sneži tudi po Sandžaku in južno-srbskih gorah. — Okrog Ogulina že nekaj dni močno sneži. Deževno vreme se je preko noči prevrnilo v ostro zimo, kar bo povzročilo veliko škodo pri drevju. Tudi v okolici Nove Gradiske je zelo mrzlo — do 12 stopinj pod ničlo in Psunj-gora je zasnežena kakor sredi zime. V Karlovcu je brez prestanka močno snežilo tri dni. Temperatura v mestu je mraus 12, v okolici pa celo minus 19. — Sava in Una sta še vedno nenavadno visoki, nad Jasenovcem je Sava celo 8 metrov nad normalo, njen pritok Strug pa je poplavlil Mokro polje 20 km daleč do Stare Gradiske.

• Smrti ugledne slovske matere. Pred 19 dnevi je v Stražišču pri Kranju umrl g. Jakob Bajžeti, ki ga je poznala in cenila vsa goranjska javnost. V žalovanju za njim se je večeraj popoldne preselila v večnost njegova mati gospa Apokinija Bajžetova, ki je dosegla čestito starost 83 let. Vzorno, blago mamico bodo jutri ob pol 16. položili k večnemu počitku. Sinu prof. Ivanu Bajžetu, bivšemu načelniku Sokola KJ, in vsemu uglednemu sorodstvu izrekamo odkritosrčno sožalje!

• Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebju, Gunduličeva ul. 29, priredi 4. t. m. ob 2. popoldne v šoli v Grižah. Čebelarji, udeležite se ga v obilnem številu. Pobralla se bo tudi članarina za l. 1934. — Sejem v Metliki. Letošnji miklavževski sejem v Metliki bo v torek 12. t. m. In ne kakor je pomotoma v razglasih natisnjano, 13. t. m.

• Lastnike starih geografskih kart prosil uprava ljubljanskega velesejma, da se ji blagohotno javijo. V okviru 15. ljubljanskega velesejma od 30. maja do 10. junija se bo namreč priredila velika kartografska razstava in so lastniki starih kart naproseni za dobrohotno sodelovanje.

• Beda naših izseljencev v Južni Ameriki. »Naša riječ«, ki izhaja v Antofagasti, piše o veliki bedi naših izseljencev v Južni Ameriki ter prosti, naj bi se omogočila repatriacija večjemu številu izseljencev v Jugoslavijo. Naše ministrstvo socialne politike je izdalo 13 brezplačnih vozovnic za povratek v domovino, 4 pa za polovično ceno. Teh olajšav so se revali izseljenci že poslužili in jih še veliko večje število čaka, da bi se jim tudi brezplačno ali pa vsaj po znatno znižanih cenah omogočila vrnitev v domovino.

• Svojem naših delavcev v Belgiji. Po belgijskem zakonu o zavarovanju delavcev imajo stariš čamskega delavca, ki se ponreči na delu, pravico do odškodnine samo, če dokažejo, da jim je sin pošiljal denar od svojega zaslužka. V nobenem primeru se ni posrečilo izposlovati staršem na delu smrt-

vanje neba v mesecu decembru. Pogovori in odgovori zaključujejo številko. — »Proteus« je kot naš edini popularno - prirodoslovni mesečnik vršen vsega pripravilo.

• Pregled jugoslovske pravne literature. V Letopisu primerjalne prava in zakonodajnih studij (Annuario di Diritto Comparato e di Studi Legislativi), ki ga izdaja »Istituto di Studi Legislativi« v Rimu ter kot ponatis je pravkar izšel bibliografski pregled jugoslovske pravne literature za leto 1930. z naslovom »Rassegna di letteratura giuridica jugoslava«. Avtor tega pregleda, apelacijski sodnik in priv. docent v Ljubljani dr. Rudolf Sajovic objavlja že nekaj časa v omenjenem znanstvenem zborniku bibliografske pregleda te vrste, seznanjačuj tu znanstveni svet s pravno znanostjo v naši državi. Pri pomembnejših spisih podaja avtor kratko in jedrnatu njih resumé.

• Katere knjige najbolj čitajo češki intelektuali? Brnske »Lidove Noviny« prirejajo vsako leto med češkoslovaškimi intelektualci anketo z vprašanji: Katere najlepše in najzanimivejše knjige ste letos čitali? To pot sta se izvršili dve anketi: prva med izbranimi intelektualci, katerih odgovori so podpisani, druga med anonimnimi čitatelji. V prvi anketi so dobili največ glasov 4-je avtorji: Ivan Olbrecht za svoj novi roman »Nikola Sibah«, F. Peroutka za knjigo političnih esejev in člankov »Graditev države«, L. Feuchtenwanger za roman »Uspeh«, T. G.

no ponosrečnega delavca odškodnine, ker niso mogli doprinesiti potrebnih dokazov, da jim je sin pošiljal denar. Tako so propali že težki tisočaki, ki bi jih bili sicer dobili naši revni ljudje. Zene in starši naših izseljencev v Belgiji naj torej v lastnem interesu hranijo vsa potrdila o dnarnih pošiljkah iz Belgije, da jih bodo imeli po potrebi pri rokah.

• Nafta vre v vodnjake po Liki. Da bi odpomogli velikemu pomanjkanju pitne vode v Liki, so začeli po mnogih vaseh s pomočjo banske uprave v jeseni kopati vodnjake in cisterne. Največ cistern so izkopali po vaseh Doljnega Polja, kjer so si premožnejši kmetje tudi sami že pred leti uredili napajališča za živino ter izkopali globoke vodnjake. V vse te vodnjake pa je začela sedaj vdirati motna in mastna tekočina, da vode tudi živina noče piti. To je nafta, ki se gotovo nahaja pod zemljo v velikih količinah. Nafta je, kakor pripovedujejo kmetje, že predjšnja leta bala pred zimo vdarila v studence in bi bilo treba čimprej odkriti in izkoristiti njene izvore.

• Uletova kočna na Pecl. Na Pecl je zapadlo preko meter snega in bo zaradi tega Uletova kočna na Mali Pecl začasno oskrbovana vsako soboto in nedeljo, in vsak praznik in na dneve pred prazniki. Od 8. t. m. dalje pa stalno vsak dan. Avstrijska kočna pri Knipsu je vso zimo odprta in je zaradi tega priljubljena smučanja preko vse Pece. Večje skupine turistov, oziroma smučarjev naj po možnosti priljavijo svoj potar je še poprej pri podružnici SPD »Pece« v Mežici.

• Utrjevanje je smoter skrbne telesne nege. Nekaj kapljic francoskega vinskega žganja Diana nas osveži zlasti v veliki vročini ali pa pri oslabelosti po kakih boleznih. Slabo razviti bleedi deci mnogo pomaga otiranje telesa z Diana pred počitkom.

50 LET Schmoll pasta

• 50 letnica. Že od nekdanj priznana znanka kreme za čevlje »Schmollpasta«, (reg. zaščitna znamka »Schmollpasta«) slavi letos 50 letnico svojega obstoja. Ta redek jubilej lahko slave samo taki izdelki, ki so si pridobili popolno zaupanje konsumentov in trgovcev, torej izdelki, ki so se jim najbolj priljubili. »Schmollpasta« si je to zaupanje pridobila z vedno enako, odlično kakovostjo blaga, ki je obenem najboljšje sredstvo za konserviranje usnja, ter z rednim poslovanjem in si je znala to zaupanje tudi ohraniti. V teku 5 desetletij je bila »Schmollpasta« nagrajena v Parizu, Rimu, Dunaju, Budimpešti, Atenah, Oslojku itd. itd. z vsemi 25 najvišjimi odlikovanji (zlatimi in srebrnimi kolajnam), s čimer je bila ta znanka deležna takorekoc mednarodnega priznanja. »Schmollpasta« se izdeluje v Mariboru, v kemično-tehnični tvornici »Unio« družba, to je manjše podjetje, si pa je, v vsej Jugoslaviji na najboljšem glasu in je jugoslovske industriji prav gotovo le v čast.

• Glede večerajnjega poziva Drogerije Gregorij v zavezi namernega razširjanja pravilne rešitve nagrade križanke sem naslednjega mišljenja, ki je v pravem oziru edino pravilno: v nedeljski številki z dne 25. XI. 1933. objavljena izjava o križanki je obvezna le za nagradne konkurence, ki prevzamejo to obveznost s svojim podpisom. Nikakor pa ne more biti obvezna za vse one, ki stojijo izven natečaja in ki niso prevzeli nobene pisne obveze. Zaradi tega ne morejo oni nikakor prevzeti katerikoli pravnih posledic iz naslova neupravičenega širjenja nagradne križanke. — Eden za ved.

• Obidele oblike oarva v različnih barvah in pisnih tovarna JOS REICH.

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30.

Zmaga pravice

All je res, da je pravica v rokah močnejšega?

Ne — ne in ne!

Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer.

Cene najnižje 2, 4, 6 in 8 Din.

Masarjk za knjigo »Pot demokratije«. Celine za roman »Pot v globine noče«, K. Čapek za roman »Hordubal«, J. Koplja za roman »Adolf čaka na smrt«, Jaroslav Kvapil za knjigo sponinon »O čem vem«, F. X. Salda za svojo revijo »Zapisnik«, Melville za roman »Bel kit«. V anketi čitateljev so med prvimi: L. Feuchtenwanger, T. G. Masarjk, Ivan Olbrecht, Munthe, K. Čapek, Celina, K. Kraus (»Zadnji dnevi človeštva«), F. Peroutka, Jag Herben, K. Fallada. Vrstni red kaže razmerje med glasovi. Mnogi politično zainteresirani čitatelji so se izjavili tudi za spis Jana Hajšmana »Mafia« v razmahu.

• Nobelov laureat Ivan Bunin je postal iz manj znanega ruskega pisatelja svetovno slavna osebnost, ki o nji pišejo vsi literarni listi. Dne 26. novembra je priredila ruska kolonija v Parizu odlično uspele večer v čast Ivana Bunina. Prirejani je bil v gladišču na Champus Elisejs ob navzočnosti slavljencev in vseh v Parizu živečih ruskih pisateljev in intelektualcev ter mnogih odličnih Francozov v imenu francoskih pisateljev je govoril Jerome Tharaud. Njegov govor ni bil samo pohvaljevanje Bunina, marveč tudi zanimiva izjava o vplivu ruske literature na francosko. Odkar je Melchior de Vogüé s svojo knjigo o ruskem romanu odkril Francozom prej neznan svet ruske pripovedne umetnosti, se je v francoski literaturi marsikaj izpremenilo, je dejal Tharaud. Kie je pri nas pisatelj, je izjavil nadalje, ki ne bi

Mir

ali nemir označuje živčno stanje človeka. Današnji način življenja rodi nam žalost nemir in nervoznost, zato je treba temu priti v okom. Ovomaltine vam bo pomagala. Ona ne jači samo mišic in živcev, temveč nas napravi odporne zoper današnji način življenja, ki ugonablja živce. Ovomaltine povečava veselje do dela in voljo do življenja.

OVOMALTINE

SE PRODAJA POVSOD.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefova« grenača najboljše olajšanje.

Iz Ljubljane

• G. ban dr. Drago Marušič jutri ne bo sprejel strank, ker bo službeno zadržan.

• Pogreb podpolkovnika Ivana Kramaršiča. Včeraj ob 15.30 se je vršil pogreb upokojenega podpolkovnika g. Ivana Kramaršiča, ki ga je pokolical iz življenja bela žena v nedeljo zvečer. Pokojnika je dva dneva prej zadel kap, ki ji je slednjil podlegel. Blagega moža, ki je imel v mestu nebroj prijateljev, ki so ga val spoštovali zaradi jeklenega značaja in vedrega duha so spremili na njegovih zadnji poti bivši vojaški tovariši, več aktivnih oficirjev in vojštavo z godbo. V sprevedu, ki je krenil izpred hiše žalosti na Mišičevi cesti 21., na pokopališče k Sv. Križu pa je bilo tudi mnogo ostalega občinstva. Blagemu pokojniku bodi zemlja lahka!

• Nov grob. Na Zrinjskega cesti je umrla gospa Marija Likarjeva, učiteljica vdova. Pogreb bo jutri ob pol 16. Pokojni blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• Sv. Miklavž za revne otroke. Mnogo. posla je imel Miklavž snoči, ko so ga tako željno pričakovali naši malčki. Preučenžen je bil z delom, z razdelitvijo daril, tako da ni mogel opraviti vsega svojega posla. Mnogo je takih, ki jih še ni mogel posetiti. Zaradi tega je sklenil, da se bo na praznik v petek še enkrat vrnil med nas zmajane ter v slaščičarni Novotny na Gosposvetki cesti 2 sprejel in odaroval 100 revnih otrok. Pokazal bo, da ljubi tudi najrevnejše med revnimi. Mamece prosimo, da pripeljejo v petek med 2. in 4. uro popoldne v slaščičarno Novotny samo re revne otroke, ki doma niso bili odarovani.

• Verdijev Requiem se bo ponovil v ponedeljek 11. decembra v celotnem obsegu v unionski dvorani. Pripominjamo pa, da so cene za drugo izvedbo nekoliko znižane, zato, da se omogoči poset tudi najširšim plastem prebivalstva in se da tako prilika slišati delo, ki je veličastno in učinkovito. Vstopnice bodo v predprodnji od četrtka dalje v knjizarni Glasbene Matice.

FOTO - APARATI

v skatlicah za puder!

???

• Zagrebški kvartet, znan širom cele Evrope, običe 13. t. m. Ljubljano in izvaja koncert s kvarteti skladateljcev: Mane Jarnovič, Jakov Gotovac, Beethoven in Jos. Suk. Koncert bo umetniški dogodek prve vrste. Zagrebški kvartet se odlikuje po popolni tehniki in nenavadno plastični in jasni interpretaciji ter izredni toplini igre. Koncert bo v dvorani kina »Dvor«, kot čl. Slogin komorni večer. Vstopnice prodaja Matična knjizarnica in trafika Pugalj na Miklošičevi cesti.

• Prijateljski sestanek taborskega okrožja JNS bo v četrtek ob 20. v vrtnem salonu gostilne pri Mencingerju na Šmartinski cesti. G. Stanko Virant, predsednik Novinarskega združenja nam bo predaval o svojih vtiskih s potovanja preko Bolzarije in po novi Turčiji. Vabimo člane krajevnih organizacij tega okrožja (sodnega, kolodvorskega, šentpeterskega, vodmatskega), da se sestanka številno udeležijo.

• Ponovno opozorilo občinstvu. Mestno načelstvo razglasa, da je Franciškanška ulica radi gradnje kanala za vozni promet, kakor tudi za bicikliste in pešce zaprta. Po tej ulici je za časa gradnje dovoljena hoja le onemu občinstvu, ki stanuje v tej ulici ali pa občinstvu, ki ima opravka v trgovskih lokalih. Ulica je zelo ozka in je izogibanje pešcem otežkočeno in nevarno. Izrecno se občinstvo opozarja, da pasira zaprto ulico na lastno odgovornost in mestno načelstvo ter podjetnik ne odgovarjata za morebitne nesreče p-šev.

• O morju v slovenski literaturi bo predaval književnik g. Albert Širok v četrtek 7. t. m. ob 20. v kemijski predavalnici na realki (Vegova ulica). Prijatelji iskreno vabljani. Društvo »Tabore«.

• Smučanje po tivolskih parkih in po njih. Mestno načelstvo opozarja smučarje in njihove roditelje na razglas, katerega je izdala uprava policije, da je smučanje in skakanje v tivolskih parkih in po potih travgo prepovedano, razen na dovoljenem travniku. Za posledice prekrščenja omenjenega razglasa bo vsak sam odgovoren.

• Congorilla je edinstveni film o življenju divjih živali v osrčju divje Afrike. Primeren je za vse, tudi za one, ki jim je do smeha in zabave. Zato skrbi troj optic in ptic. ZKD nam pokaže ta film jutri ob pol 15.

• Življenje ali smrt. Naše ozemlje je bilo med vojno z Italijo polno najdrznejših vohunov. Njihovo delovanje se je raztezalo na vso soško fronto. Glavna oporišča so bila Videm, Trst in Postojna. Centrala njihovega delovanja za zaledje sta bila Ljubljana in Dunaj. V Postojni je kar mrgolelo vohunov, a Avstrijci niso držali rok križem. Vsa važnejša mesta so bila pod nadzorstvom vohunov. Razvoj in delovanje neke take vohunske organizacije nam kaže senzacionalni film »Na polju častie. Film se je imenoval tudi »Zene v plamenih«, kajti tudi tu igra žena glavno vlogo. Predvaja ga Elitni kino Matica.

• Predavanje v društvu »Pravniki«. Jutri ob 18. predava v justični palači, dvorana št. 79 g. univ. prof. dr. Alfred Šerko o travmatični nevraliji. — Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se tega zanimivega predavanja v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

• O življenju rastlin je minulo sredo predaval v okrilju podružnice SVJ na univerzi naš znan botanik prof. Fran Kopus, ki je nadvse popularno in vsemu razumljivo opisal, kaj rastline rabijo za svojo prehrano. To svoje poučno in zanimivo predavanje bo pa drevi ob 19. nadaljeval v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi, kjer bo govoril še o drugih zanimivostih življenja rastlin. Vstopnine ni.

• Razstava plinskih štedilnikov in aparatov. Mestna pilnarna je otvorila v prehodu palače Viktorije stalno razstavo plinskih štedilnikov in aparatov ter obenem tudi posvetovalnico, kjer prejmejo gospodinjice in gospodinjske pomočnice brezplačno vsa pojasnila glede pravilne rabe plina v gospodinjstvu. V tem lokalu se bodo prirejale poskusne kuhe in pa večerni tečaj da se čim večji krog gospodinjstvi priučiti in privadi ekonomični porabi plina. Plinarna bo priredila vsak teden v popoldanskih urah poskusno kuhno, na katero vabimo že sedaj vse zainteresirane Ker je pa prostor omejen, si mora vsaka gospodinja oziroma gospodinjska pomočnica rezervirati brezplačen prostor. Dan in čas teh prireditev bo vedno označen v izlozbi lokalna. Ker smo ta lokal otvorili z namenom da damo odjemalkam plina vsa potrebna pojasnila glede varne porabe plina in pravilnega ravnanja s plinskimi aparati, vabimo vse gospodinjice in gospodinjske pomočnice, da se z vsemi vprašanji obračajo na naš personal, ki je uslužben v novootvorenem lokal.

• K družabnemu večeru »Krike« pri Mikliču. »Kričnici« večeri so znani kot najprijetnejši in kot najbolj številno obiskani. Družabni večer »Krike«, v četrtek 7. t. m. ob 8. zvečer pri Mikliču pa bo še prav posebno prijeten, ker je spored nenavadno pester. Ker se obeta velika udeležba, si pravočasno oskrbite sedeže. Vstop vsakomur prost! Brez vstopnine!

FOTO - APARATI

v skatlicah za puder!

???

• Elise Bock iz Berlina v Ljubljani. Znamenite kozmetične preparate Elise Bockove se je posrečilo pridobiti za Ljubljano Kančević drogeriji v nebotičniku in Židovski ulici. Ker pa je poraba teh izdelovalna, naj se blagovoljno cenjene dame obrniti s svojimi željami na navedeni znani domači trdniki, ki sta edino avtorizirani od berlinske centrale za prodajo teh preparatov.

• Pevski zbor Glasbene Matice. Drevi (ne v četrtek) ob 20. vaja vsega zbora.

• Iz krajevne organizacije JNS za Poljane. Drevi ob 20. ure dalje bo redno kegljane v korist božičnice na kurjenem kegljišču Turkove gostilne v Strelški ulici št. 22. Sornišljenik vabljani.

• Električna ura pred kolodvorom. Na večkratna javna vprašanja odgovarja tvrdka Jugoslovska Siemens, da električna ura pred kolodvorom ni priključena, ker še ni dospel za preureditev potrebni vodotesni material, ki je naročen v inozemstvu.

• Jadranašil Jutri bo v društveni čitalnici ob 20. članski sestanek. Ker so na dnevnem redu zelo važne zadeve je udeležba za vse člane obvezna.

• Plesna vaja JNAD Jadrana bo jutri v dvorani Trgovskega doma. Vodi g. Jenko. Igra »Ronny« jazz. Prijatelji plesa najviljudneje vabljani. Začetek točno ob 20. uri.

• Cicibanec v unionski dvorani bo v nedeljo 10. t. m. ob 4. popoldne. Vstopnice so v predprodnji v Delavski zbornici. (Strokovna komisija), Miklošičeva cesta 22a, I. nadstropje, desno od 3 do 20 Din.

Služba občinskega sluga

zdržena s službo organista v Litlji, se razpisuje. Plača po dogovoru. — Kolkovane prošnje, katerim je priložiti domovnico in izpričevalo orglarske šole, je vlagati pri županstvu Litlji do 15. decembra t. l. Prednost ima godec na pihala.

12356 Zupanstvo Litlji.

Tel. 33-87

KINO SOKOLSKI DOM

Sreda ob pol 7. in pol 9. četrtek ob pol 7. in pol 9. Mariena Dietrich v filmski umetnini po Sudermanovem delu

Visoka pesem

Dopolnilo namovejši zvočni tehnik.

Pride premijera »CARJEV ADJUTANT« Vlasta Burian.

CENE: 20, 4, 6, 5, 4 DIN

LOVCI, POZOR!

4. predavanje bo v četrtek, dne 7. decembra ob 1/2 11. v restavraciji na glavnem kolodvoru.

u. Izredni občni zbor »Vzajemne Pomoči, reg. pom. blag. v Ljubljani se bo vršil 17. t. m. ob 10. dopoldne v dvorani hotela Metropoli na Masarykovi cesti.

u. Podporna zadruga državnih policijskih nameštencev in upokojencev dravske banovine priredi dne 6. januarja 1934. v prostorih hotela Union pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marušiča običajno letno dobrodelno prireditev. Ker gre čisti dobiček te prireditve v dobrodelne namene, se prosti cenj. občinstvo za dobrohotno naklonjenost, zakar se v naprej zahvaljuje odbor.

u. Vzemilci odnesli za 20.000 Din plena. Te dni je bil izvršen v stanovanju gostilničarja Ivana Lasana na Vošnjakovi cesti 17. drzen vlom. Izvršen je bil podnevi, ko so domači zaposleni v gostilni. Neznane je prebrskal celo stanovanje in iztaknil predal, kjer so se nahajale razne dragocenosti. Odnesel je dve moški zlati uri, štiri ženske zlate ure, več zlatih moških in ženskih verižic, kratkih in dolgih in za okrog 1000 Din gotovine. Štupne škode je napravil okrog 20.000 Din.

u. Vlom v poštni urad. Viški poštni urad so večerj ponoči posestili neznanji vlomilci. Na delu sta bila najbrže dva, da je prvi stražnik znan, dočim je drugi splezal v notranjost skozi straniščno okno. Odnesel je železno ročno blagajno, v kateri je bilo okrog 400 Din gotovine in pa za okrog 2000 Din različnih znamk. Varnostni organi so si takoj zjutraj ogledali poštni lokali.

SMUČARJI!

Posebite Dom na Kravcu! Smuka sijajna! Vožnja do Kamnika 8 Din. — Oskrba Doma prvovrstna po nizki ceni.

u. Slednjič se je ujel. Iz skladišča tvrčke Triumph-auto na Celovški cesti je že meseca kradel neznan človek razne avtomobilske dele, odnašal drago orodje in različne predmete. Škoda je dosegla visoke tisoče. Stročila so nasledoval na vse preteke, toda zaman. Se je zdaj so po polzeval. Bah peših na sled nekemu Milanu B., pri katerem so našli več v skladišču ukradenih predmetov, obenem pa ugotovili tudi kje povsod je take predmete prodajal. Po zahtevanju so aretirana oddali sodišču.

Iz Celja

u. Razstavo slik slovenskih umetnikov, ki je bila odprta v nedeljo ob 11. v mali dvorani Celjskega doma, si je v ponedeljek ob 11. ogledalo tudi učiteljsko iz celjskega okraja pod vodstvom g. prof. dr. Sijanca. Razstava bo odprta do vseh ponedeljka 11. t. m. vsak dan od 9. do 18. Na razstavi, ki je zelo zanimiva in pestra, je zastopanih 21 slovenskih umetnikov s 87 deli.

u. Poziv v pevski zadevi. Dne 19. novembra 1885. je na uan godu bivše cesarice Elizabete pelo v kapucinski cerkvi v Celju 40 slovenskih dijakov proti volji nemškega profesoarskega zbora cesarsko himno v slovenskem, namesto v nemškem jeziku. To je vzbudilo velik senzacijo in slovenski dijaki so bili hudo kaznovani. Tisti, ki so se takrat udeležili petja, so naprošeni, da se pripravijo pri podpisnem z dopisnic. Poročilo potrebujemo do kulturno-zgodovinskega namena. — Dr. Anton Schwab, zdravnik v Celju.

u. Zanimivo predavanje. Na Ljudskem vsenličju se je ponedeljek zvečer predaval g. prof. Janko Miklavž iz Ljubljane o potovanju po Sredozemskem morju, ki ga je v letošnjem poletju priredila Jadranska straža. Duhovito in šegavo je pripovedoval o svojem potovanju s parnikom »Kraljica Marija« iz Splita mimo Kotora na Krf. ob Siciliji na gorato Korziko in divno francosko riviero, o hikoborah v Barceloni, o Alžiru in Tunisu ter o povratku preko Malte v Kotor. Lepe skiptične slike so kazale življenjske posebnosti in arhitektonske zanimivosti, vmes pa je predavatelj prijetno kramljal o dogodivščinah na potovanju. Številni poslušalci so pozorno sledili zanimivim izjavam, ki so trajale nad dve uri.

Likovič Joža:

Sv. Miklavž

Mi smo bili otroci železničarske družine. Bivali smo v Zelenu jami, nezanimivem ljubljanskem predmestju, ki tedaj še ni bilo sklenjeno z mestom samim. Okna stankovanja so bila obrnjena proti železnici in kolodvoru onstran velike ceste, ki je vodila mimo nas z lepega, tihega polja v Ljubljano. Za očeta je bilo to stanovanje prirodno, da je mogel vsak čas na vlak v službo. Vse naše preprosto življenje je bilo tako povezano z železnico in njenim nemirnim žitjem. Z vlaki so odhajale naše otroške misli v svet, z vlakom se je vračal oče ter prinašal iz Trsta pomaranče in rožiče. Poznali smo zelena in rdeča progovna znamenja kraj železniškega prelaza, žvižge in klice kretinikov.

Nad dvignjenim progovnim nasipom je neprestano ležal rjavkast, podolgovat oblak, ki so ga izbruhale brezbrizne lokomotive. Posebno se ni ganil nikamor v zimskih večerih, ko so se porajale za Rožnikom in pokopalniško cerkvico sv. Kristofa zarje z ozkimi, žalobno rdečimi pasicami, ki so se razpustile šele pod noč. V takih večerih smo dolgo čemeli v tesni sobici, ki je bila puščobna in založena z okornim polkmetiškim pohištvom.

In potem so se priložili zadnji večeri

u. Zdrženje trgovcev za mesto Celje sporoča vsem članom in občinstvu, da bo do trgovine na »zlatu nedelje« 24. t. m. od pol 8. do pol 13. odprta.

Iz Maribora

u. Koroški pevci iz Podjuna pridejo na svoj pevski turnej v petek ob 7.37 v Maribor. Po maši, ki jo bo daroval njihov voditelj župnik g. Poljanec in pri kateri bo pel pevski zbor Korošcev, odpotuje proti Ptuj in Ljutomeru, odkoder se v nedeljo 10. t. m. vrnejo v Maribor in prirede ob 10. v Kazinski dvorani koncert za srednješolsko mladino s sodelovanjem Glasbene Matice. Vabljeni tudi ostalo občinstvo.

u. Iz mariborske bolnišnice. Prihodnji redni zdravniški sestanek s predavanji bo 15. t. m. ob 17. Na dnevnem redu so predavanja: kronična obolenja srednjega mišičevja, njihovo zdravljenje ter diagnostika in zdravljenje sifilide, na kar se oozarjajo vse zdravniški mariborskega okoliša. To bo zadnje letošnje predavanje, sestanek 8. decembra pa zaradi praznika odpade.

u. Cercle français. Odbor vabi vse članke in prijatelje društva na družabni večer, ki ga bo priredil v četrtek 7. t. m. ob 20. v Vesni. Spored vsega koncertne točke in šaloigro. Sodelovala bosta domača umet-

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

Po najnovšem izkazu Narodne banke od 30. novembra, se je zlata in devizna podlaga v zadnji četrtini novembra zmanjšala za 19,2 na 1902,4 milijona Din (od 8. septembra do 22. novembra naprej se je podlaga stalno dvigala in je narasla v tej dobi za 56,5 milijona Din). Zmanjšanje podlage v zadnji četrtini novembra je v zvezi s povečanjem računa deviz, ki se ne vstjejo v podlago, za 19,0 na 43,9 milijona Din.

Menična in lombardna posojila, ki so se že v tretji četrtini novembra skrčila za 8,0 milijona Din, so v zadnji četrtini novembra nadalje nazadovala za 3,5 na 2164,5 milijona Din.

Obtok bankovcev, ki je v zadnjem izkazu dosegel rekordno nizko stanje 4201 milijon Din, se je v novem izkazu povečal za 58,4 na 4257,4 milijona Din. V primeri s stanjem ob istem času lunskega leta je letošnji obtok bankovcev za 455 milijonov Din manjši, v primeri s stanjem pred dvema letoma pa je sedaj obtok bankovcev za 982 milijonov Din manjši.

Obtok bankovcev pa se ni v enakih merih dvignil, kakor so se zmanjšala žirovna nalozbe. Obveznosti Narodne banke na pokaz so namreč v zadnji četrtini novembra nazadovala za 108 na 1105 milijonov Din. Obveznosti z rokom pa kažejo povečanje za 1,2 na 1066,4 milijona Din.

Razmerje kritiča se ni bistveno spremenilo. Kritiče obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah znaša sedaj 35,47% (po zadnjem izkazu 35,49%), kritiče v samem zlatu pa 33,47% (33,15%).

Gospodarske vesti

u. Ameriška zlata politika ne vpliva na dolar. Na ponedeljkovi borzi se je opazila že precejšnja razlika med vrednostjo dolara na newyorški denarni borzi in vrednostjo, ki bi izrazila arbitražnemu tečaju na podlagi odkupne cene za zlato, kakor jo določa v Washingtonu urad za finančno obnovo. To dokazuje, da nima zlata politika Roosevelta nobenega vpliva več. Po odkupnem tečaju zlata, kakor ga je določil Washington, bi bil papirni dolar vreden le 60 zlatih centov, na denarnem trgu pa na cenijo na 65 centov.

u. Jugoslovensko - madžarska kompenzacijska pogajanja za les. V Beogradu se vrše pogajanja z Madžarsko z namenom, da bi se bolje razvil kompenzacijski promet med obojema državama. Gre za ugotovitev udeležbe Jugoslovij na skupnem uvozu lesa v Madžarsko, kakor tudi za ureditev jugoslovenskega tranzitnega prometa preko Madžarske. Na madžarskem trgu je precej zanimanja za jugoslovenski les zaradi njegove nizke cene, vendar je živahnost izmenjava blaga odvisna od tega, koliko madžarskih industrijskih proizvodov bo Jugoslavija lahko kupila od Madžarske v kompenzacijskem prometu.

pred Miklavževim obiskom! Vsa otročja soskesa se je razžvela, pod Santlovim kozolecem smo si pravili zgodbe, vzbujali upanje in spominje na lanski Miklavžev večer... Poslednji popoldnevi so se kljub temu vlekli v sivo neskončnost; ceste so bile prazne in nemikavne, po zamrznjenih kolosekih se je nabiral neprijeten prah, ki ga je tanka burjica dvigala in raznašala vseprek ter ga natresla nam v oči, za vrat, pod suknjiče, da nas je še bolj zebilo. Z ledenimi noski smo se vračali v kuhinjo. Mlajšemu bratu sta primrzli veliki solzi na ozebla lica, ki so začela v toploti živo rdeti kakor rdeči piruh. Toda otroška radost, četudi premrla in skromna, preneša vse, samo da pričaka zaželjeni večer, ko se spusti Miklavž z nebes. Ta večer smo bolj zgodaj zapustili cesto in Santlov kozolec koncem divje razraščene mejice. Nikdo ni sitnaril ali nadlegoval matere! Njeni koraki in pogledi so bili baš ta večer posebno značilni in mnogo obetajoči. Saj ni bila samo mati, zdela se nam je uspešna pripravnica in zaupna posredovalka med našimi srčnimi željami in častitim svetnikom.

Molče smo se podali v sobo in se zazrli skozi okno. Strmel smo v čarobni blek, v katerem se je topilo stvarstvo, polja, cesta, prazno drevje, vse, tudi naša srca. Zvezde so se prizigale nad Golovcem, prve znanilke Miklavževega

nika gđc. Erna Kovač z originalnimi plesni, in g. Taras Poljanec, ki bo igral med drugim tudi Paganinjevo sonato v e. molu. Vstopnine ni. Po sporedu čajanka.

u. Ljudska univerza v Studencih. V četrtek 7. t. m. ob 19. nadaljuje prof. Jan Sedvy svoje predavanje o Sofiji. Predavanje bodo spremljale skiptične slike.

u. Stopa simultanka mojstra Pirca. V prireditvi šahovskih sekcij kulturnega društva »Triglava« in sportnega kluba »Železničarja« bo jutri 7. t. m. ob 20. v kavarni »Jadrans« slepa simultanka šahovskega mojstra Vasje Pirca. Moister bo igral istočasno 12 partij brez pogleda na desko.

u. Mariborski podčastniki se organizirajo. Ustanovni občni zbor njihove organizacije bo 10. t. m. ob 10. v mali dvorani Narodnega doma.

u. Gasilska četa v Pokrahi si je na svojem izrednem občnem zboru izvolila odbor, kateremu sta na čelu: predsednik Peter Zorko, posestnik in trgovec, in poveljnik Štefan Brezovnik, mehanik.

u. Upokojeno učitelstvo iz Maribora in okolice bo imelo svoj mesečni sestanek jutri ob 15. v Koštomajevi gostilni v Milinski ulici.

u. Nesreča pri žolskem eksperimentiranju. Med poukom, ko je predaval predvčerajšnjim profesor na tujakšnji realni gimnazija g. Modič kemijo in izvajal pri tem praktične eksperimente, mu je nenadoma eksplodirala neka kemična zmes in ga poškodovala na obrazu in levem očesu. Reševalci, ki so bili poklicani na pomoč, so ga prejeljali v bolnišnico. Nevarnosti, da bi izgubil vid, ni.

u. Promet mariborske carinarnice izkazuje v preteklem mesecu naslednje dohodke: uvoz 4.968.947 Din, izvoz 13.022.50 Din, skupaj 4.981.969,50 Din.

u. Poziv izvoznikom živine. Urad za kontrolo nad izvozom živine pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine poziva izvoznike, zadržaje in pridelovalce, ki nameravajo izvažati žive svinje (tolsti in mesnate), govedo, zaklane svinje in zaklano teletino meseca januarja 1934 v Avstrijo, da pošljejo uradu svoje prijave najkasneje do 15. decembra t. l. Obenem se pozivajo zainteresirani, da pošljejo do istega roka uradu prijavo za žive svinje, mast in slanino, ki jo nameravajo izvoziti meseca januarja prihodnjega leta na Češkoslovaško.

u. Razsodišče zaradi železnice Barse - Pakrac in Radgona - Ljutomer. Dne 29. in 30. novembra se je vršila v Zenevi seja prometne in tranzitne komisije Društva narodov, ki se je začela s predlogi železniške družbe Barse - Pakrac in železniška družbe Radgona - Ljutomer glede določitve razsodišča zaradi odškodninskih zahtev obeh družb nasproti Jugosloviji, Madžarski in Avstriji. Pri železnici Barse - Pakrac gre za Jugoslovijo in Madžarsko, pri železnici Radgona - Ljutomer pa za Avstrijo in Jugoslovijo. Komisija je imela nalogo, preiskati, če obstajajo pogoji za vzpostavitev razsodišča. Sklenila je predlagati Društvu narodov imenovanje razsodnikov. Menda bodo kot razsodniki imenovani isti gospodja, ki so bili v razsodišču glede železnice Zaltweg-Wolfgang. Društvo narodov bo v januarju sklepalo o tem predlogu za imenovanje razsodnikov. Razsodišče bo potem, če bo imenovano, o stvari šle meritorno razpravljalo.

u. Izplačevanje kuponov dolarskih državni papirjev v dinarjih. Trgovsko - industrijska zbornica v Zagrebu se je obrnila s prošnjo na finančno ministristvo glede izplačevanja kuponov dolarskih državnih papirjev v dinarjih. Ministristvo za finance je namreč izdalo nalog, da se kuponi obveznic 7% in 8% Blairovga posojila (katerih številke so vnešene v seznam in se smejo trgovati na naših borzah) izplačajo le tedaj, če imetnik predloži finančnemu ministristvu prošnjo, da se obveznica tega posojila v bodoče stalno izplačujejo v dinarjih, pri čemer mora imetnik dati svoj pristanek, da se te obveznice smatrajo kot sestavni del notranje dolga naših države ter se o priliki izplačila perforirajo z oznabo »Payable in Dinars« (plačljivo v dinarjih). Zbornica prosi v svoji predstavitvi, da se pri tej priliki fiksira tečaj, po katerem se bodo kuponi teh obveznic, ki se glasijo na dolarje, plačevali v dinarjih, sicer konverzija nima pravega smisla.

Hmelj

u. V kateškem okolišu je le še malo neprodanega hmelja. Po cenitvi češke sekcije žateškega hmeljarskega združenja, je bilo ob koncu novembra v rukah hmeljarjev le še 18.000 do 20.000 starih stotov letošnjega hmeljskega pridelka.

spremtva. Kakor da slišimo prijeten glas, nagle stopinje, šumljanje peroti, mehko zvonkjanje, rezgetanje razbrzdanih peklensčkov... kakor smo ga čuli v razvneti domišljiji, v katero nas je zazibala materina pravljica o darežljivem svetniku. In potem smo se začeli poltito razgovarjati in ugibati...

Predstavljalji smo si, da se pripelje Miklavž s svojim nebeškim spremstvom v Zeleno jama v sijajnem vlakcu. Namesto pekočih saj in črnega dima pušča lokomotiva za seboj svetle oblake, ki se tako ljubko grudijo drug nad drugim, spočetka majhni, pozneje pa vedno večji in jasnejši. Vlak teče s srebrnimi kolesi po daljnih progah, ki se bogve kje priključijo tistim nevidnim tiro, ki vodijo med zvezde in v raj. Strojvodja in kurjač nista zamazana, njuna lica niso suhljava in sajasta; mesto vršiče piščali rabita zvončke. Za slehernim okencem se smehljiva droben angelski obrazek, čigar belo čelo je prevezano z modrim, svilenim trakom. Perotke angelčkov so povešene, igračke in koški, polni nepojmljivih daril, se bleščijo... vse kar v pobožni pravljici, v kateri se prikazuje častiti svetnik v zlatem plašču kot dobrotnik siromakov in otrok. Vlak neslišno teče skozi megleno noč; razsvetljeni vozovi se urno vrstijo v vesele pridnih otrok. Zadnji voz pa je posebej prikljen čudovitemu vlakcu, ves

Perilo Vam bo trajalo leta in leta

Ure in ure trajajoče krtačenje, brezobzirno mencanje uničuje dandanašnje fino, dragoceno perilo. S Schichtovim Radionom, tem samodejnim pomočkom, izgine, kakor bi trenil, vsa nesnaga. Zakaj v raztopini Schichtovega Radiona se med kuhanjem (vsaj 15 minut) razvije na milijone kisikovih mehurčkov in poganja milno peno skozi tkanino. Oni spravijo nesnago tudi iz najgostejših vlaken, kjer se z mencanjem in krtačenjem ne opravi. Schichtov Radion stalno v pralnem kotlu, potem bo Vaše perilo prizanesljivo negovano in ostane dolgo, dolgo kakor novo.

Borze

5. decembra.

V skladu s zunanji tečaj, se je deviza Newyork tudi pri nas za malenkost okrepila, dočim notira London nekoliko nižje. Avstrijski šilingi so se nadalje trgovali neopremenjeno po 9,15 (v Zagrebu po 9,15, v Beogradu po 9,10 in 9,0750), grški boni pa po 40 (v Zagrebu po 36 in 38,50, v Beogradu po 38).

Na zagrebškem elektnem tržišču je vojna škoda nadalje čvrsta; za kaso je bil za beležen tečaj 288 — 290 brez zaključka (v Beogradu zaključki po 289 in 288,50, za december pa je bil promet po 288 in 289 (v Beogradu po 291 in 290). Čvrsti so bili tudi ostali državni papirji. 4% agrarne obveznice so se trgovale po 31, 6% begluške obveznice pa celo po 40,50 in 41 (v Beogradu po 40,75 in 40).

Devize.

Ljubljana, Amsterdam 2802,07 — 2313,43, Berlin 1363,19 — 1373,79, Bruselj 795,24 do 799,18, Curih 1108,85 — 1113,85, London 188,30 — 189,90, New York 3652,72 do 3660,08, Pariz 223,88 — 225, —, Praga 169,84 do 170,70, Trst 301,01 — 303,41 (premijsa 28,5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9,15.

Zagreb, Amsterdam 2802,07 — 2313,43, Berlin 1363,19 — 1373,79, Bruselj 795,24 do 799,18, London 188,30 — 189,90, Milan 301,01 do 302,41, Newyork kabel 3674,72 — 3702,98, šk 3952,72 — 3989,98, Pariz 223,88 — 225, Praga 170,01 — 170,87, Curih 1108,85 do 1113,85.

Curih, Pariz 20,20, London 17, Newyork 333,50, Bruselj 717,50, Milan 27,21, Madrid 42,15, Amsterdam 207,80, Berlin 123,15, Dn naj 57,80, Stockholm 87,65, Oslo 85,40, København 75,90, Praga 15,3250, Varšava 57,95, Bukarešta 8,05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 10,96, London 29,97, Milan 47,84, Newyork 585,10, Pariz 35,55, Praga 25,72, Curih 175,98, 100 S v zlatu 128 S pap.

Effekti

Ljubljana, Vojna škoda 288 — 290, 7% investicijska 53 — 54, 8% Blair 37 — 40, 7% Blair 34 — 35, 7% Drž. hipotekarna banka 48 — 52, 4% agrarne 30 — 31.

Zagreb, Državni vrednote: Vojna škoda 288 — 290, za december 288 — 289, 7% investicijske 53,50 — 55, 4% agrarne 30 — 31, 7% Blair 35 — 36, 8% Blair 38,40 — 39, 7% Drž. hipotekarna banka 48 — 54, 6% begluške 40,50 — 40,75; bančne vrednote: Narodna banka 3900 den., Priv. agrarna banka 252 — 254; industrijske vrednote: Trbovlje 100 — 120.

Beograd Vojna škoda 289, 288,50 zaklj., za december 291, 290 zaklj., 7% investicijske 53,50, 53 zaklj., 4% agrarne 30,50 zaklj., 6% begluške 40,75, 40 zaklj., 8% Blair 37,50

bl. 7% Blair 35 — 36,50, 7% Drž. hipotekarna banka 49 den., Narodna banka 3950 bl., Priv. agrarna banka 253, 251 zaklj. Dunaj, Dunav-Sava-Jadrans 13, Državne železnice 16, Trboveljska 13,25, Alpina-Montan 9,50.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 5. decembra. Začetni tečaj: Pšenica: za december 81,50, za maj 84,625, za julij 83,75; koruza: za december 40, za maj 50,125, za julij 52,125; rž: za december 68,50.

+ Winnipeg, 5. decembra. Začetni tečaj: Pšenica: za december 58,875, za maj 62,625, za julij 64,125.

+ Ljubljanska borza (5. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Zaključenih je bilo 7 vagonov pšenice. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dnih): pšenica (po mleviski tarifi): baška, 79/80 kg po 147,50 — 150; sremška in baranjska, 78/79 kg po 145 — 147,50; koruza (po navadni tarifi): promptna po 130 — 132,50; nova sušena po 120 — 122,50; nova sišena za december po 122,50 — 125; za januar 127,50 — 130; moka: baška .0c po 255 do 260; banatska .0c po 265 — 270.

+ Novosadska blagovna borza (5. t. m.) Tendence murna, promet srednji. Pšenica: baška, okol. Novi Sad sremška in srednjebanatska 98 do 100; baška, okolica Sombor 97 do 99; srednjebanatska 99 do 101; gorjebaska, slavonska in baška, ladja Dunav in Begej 100 do 102; baška potiska 101 do 103; baška, ladja Tisa 102 do 104; gorjebanatska 96 do 98; južnobanatska 95 do 96. Oves: baški, sremški in slavonski 51 do 53. Ječmen: baški in sremški, 64,65 kg 63 do 65. Koruza: sremška in baška, okolica Sombor 74 do 76; baška in sremška sušena 65 do 67; baška in sremška nova, december—januar 52,50 do 55; banatska 71 do 72; banatska sušena 61 do 63; baška sušena, ladja 70 — 72. Moka: baška in banavska .0c in .0cg 185 do 205; .2c 165 do 185; .5c 145 do 165; .6c 105 do 115; .7c 80 do 90; .8c 65 do 70; sremška in slavonska .0c in .0cg 177,50 do 192,50; .2c 157,50 do 177,50; .5c 137,50 do 157,50; .6c 105 do 115; .7c 75 do 85; .8c 65 do 70. Otrobi: baški in sremški, v jutastih vrečah 52,50 do 55; banatski, v jutastih vrečah 50 do 52,50. Fiziol: baški in sremški beli, brez vreč 130 — 135. Krompir: slovenski beli 58 do 60; slovenski rožnik zgodnji 47 do 49; beli slavonski 35 do 37.

+ Somborska blagovna borza (5. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 68 vagonov. Pšenica: baška, okolica Sombor 96—98; baška, sremška in slavonska 99 — 101; banatska 95 — 97; banatska potiska in baška potiska 101 — 103. Oves: baški, sremški 50 — 52. Rž: baška 65 — 70. Koruza: baška 74 — 76; Dunav, Tisa šlep 80 — 82; baška, sremška nova za december — januar 51 — 53; za april — junij 74 — 76; baška, sremška nova sušna 66 — 68. Moka: baška .0c in .0cg 185 — 205; .2c 165 — 185; .5c 145 — 165; .6c 105 — 115; .7c 80 — 90; .8c 65 — 70. Otrobi: baški 52 — 54.

+ Budimpeštanska termiška borza (5. t. m.) Tendence stalna, promet srednji. Pšenica: za mare 7,85 — 7,87, za maj 8,03 do 8,04; koruza: za maj 7,96 — 7,98.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažna v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1-10. 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo naj. višjo, druge najnižjo temperaturo.

5. decembra
Ljubljana 7, 772,4 — 4,6, 77, mirno, 10, 0,9, sneg; Ljubljana 13, 770,5 — 2,2, 77, SW2, 3, —; Maribor 7, 771,8 — 10,0, 85, SE1, 3, —; Zagreb 7, 772,3 — 6,0, 80, SE4, 10, —; Beograd 7, 773,1 — 10,0, mimo, 3, —; Sarajevo 7, 773,2 — 5,0, 90, mirno, 0, —; Skopje 7, 775,2 — 4,0, 90, mirno, 3, —; Split 7, 769,3, 8,0, 85, NE2, 9, 0,1, dež; Kumbor 7, 769,1, 7,0, 88, mirno, 10, —; Rab: ni depeše.

Temperatura: Ljubljana —, —, 7,0, 1,6; Maribor — 4,6, — 10,0; Zagreb — 5,0, — 7,0; Beograd — 5,0, — 11,0; Sarajevo —, — 5,3; Skopje —, — 5,0; Split 8,0, 6,0; Kumbor —, 5,0.

Solnce vzhaja ob 7,22, zahaja ob 16,19. Luna vzhaja ob 18,46, zahaja ob 10,34.

Iz življenja in sveta

Zimske bolezni

Nevarnost ozeblin

Bolezen ima svoje letne čase isto tako kakor človek. Večina bolezni, ki se javljajo v zimskem času, pa je posledica prehladov in prenehanja.

Vse so že poskusili proti njim, včasih z uspehom, včasih z neuspehom. Stotera znanja sredstva imajo uspeh, če gre za čisto lokalno zlo, ki je nastalo zaradi majhnega krvavljenja iz poškodovanega tkiva. Uspeha pa nimajo nobenega, če so vzroki ozeblin notranji in znak nepravilnega krvnega obtoka, splošnega slabotnega stanja. Ozebline imajo namreč lahko svoj izvor v motnjah na čisto drugih delih telesa, kakor se n. pr. premraženje in premočenje nog lahko razvije do bolezni na povsem drugih, oddaljenih telesnih organih. Že slabotni, prehodni prehladi okončin vodijo do zastojev obtoka v žilju, kar se prenese preko živčnih poti na različne organe, tako da je končni učinek mokrih nog n. pr. nahod, vnetje v grlu ali pa hripa. Na podoben način pa lahko vpiva seveda tudi pregrete, n. pr. po bivanju v prevročih prostorih. Posebno rada pride hujska bole-

zen tedaj v človeka skozi nos, kjer se v izsušenih sluznicah vgnezdijo bakterije, ki v normalnih okoliščinah drugače ne škodujejo.

Najslabši človek v zdravih dneh sočloveku stisne še toliko bacilov v roko, pa mu ne bo škodilo. Čim pa je ta malo prehlajen in dobi te bacile v usta ali nos, mu kmalu pokažejo, kaj znajo. A tudi zdrav človek utegne od prehlajenega dobiti tovor škodljivih kalov, kajti kal iz obolelega človeka imajo vse večje, bolezen povzročajočo moč. Tako lahko dobiš v delavnici ali v pisarni bolezni od tovariša, ki si je premočil noge, dasi si ti sam sedel ali stal na suhem.

To nam pa tudi kaže pot, po kateri se bolezni obranimo. Prvič se moramo čuvati prehlada, drugič okuženja. Za oboje postanemo odporni, če si pravočasno utrjujemo telo. A to se seveda ne zgodi s pitjem »krepkih« pijack, ki nam tudi med boleznijo ne zaležejo nič. Prej nam bodo k ogretju telesa pomagali razni vroči zdravilni čaji.

Ženske gasilke na Japonskem

V Kinokimuri na Japonskem se je obrazovala ženska gasilska četa.

Ruska stratosferna raketa

Leningrajska letalsko-kemična družba je pričela pred časom graditi prvo rusko stratosferno raketo za raziskovanje najvišjih zračnih plasti. Raketni trup je že gotov, sedaj delajo motor. Raketa je iz lahke kovine in jo bosta kurila bencin ter tekoči kisik. Po obliki spominja na podolgovato granato. V zgornjem delu bodo nameščeni merilni instrumenti, v srednjem kurivo, spodaj pa motor. Raketa naj bi dosegla višino preko 30 km. Padalna priprava ji bo po določeni višini omogočila gladek povratek na zemljo.

Kdo je bil Goethe?

»Berliner Börsenkuriers« poroča o inteligenčnem poskusu, ki ga je napravil neki nemški profesor s 350 dečki. Na vprašanje, kdo je bil Goethe, so odgovorili s preobilico poklicev, med katerimi so prevladovali »skladatelj«, »svoini ministere«, »vladni svetnik«, »poslanec«, »referendar«. Glede dobe, v kateri je živel, so kolebali odgovori med 1. 1400. in 1800. Med njegovimi deli so navajali najbolj »Faust«, a čisto v ženski obliki (»die Faust = pest«), v čemer se kaže, da niso imeli pravega pojma o njem. Med drugimi deli so imenovali »Otello«, »Carobno piščale«, »Letečega Holandca« in celo opereto »Friderika«.

Zimska moda

Plašč iz astrahana, obrobjen s kozuhovino polarne lisice

Napoleon - Bretonec?

Specialist za bretonsko zgodovino in etnografijo Louis Beaufrère objavlja v nepsproutju z dosedanjimi življenjepisi o Napoleonu trditve, da se je Bonaparte rodil v gradu v Penanvernu pri Morlaixu v Bretanji. Njegova mati je bila Leticija Bonaparte, oče pa mu je le po imenu bil Bonaparte, v resnici pa grof Marbeuf, ki je bil nekaj časa guverner na Korziki. Marbeuf je bil ob Napoleonovem rojstvu star 50 let, Leticija pa komaj 18 let. Rojstvo Napoleona se je — tako trdi Beaufrère — po vseh pravih vpisalo v register fare Saint-Sève, pozneje pa so dotično stran izrgali iz registra, da bi zgodovinarjem zmedli raziskovanja.

Zanimivo je, da trdijo rojalisti v Franciji že od nekdaj, da je bil Napoleon sin grofa Marbeufskega. Marbeuf je bil znan prijatelj rodbine Bonaparte in on je tudi bil tisti, ki je omogočil Napoleonu vojaško izoblastje v Brienneju. To je izpričano z uradnimi listinami. Po drugi strani pa je tudi znano, da je Napoleon vedno podpiral tejnje rodbine Marbeufov. Madame Marbeufovo, vdovo po grofu Marbeufu, je Napoleon povzdignil v baronski stan ter ji je določil letno rento 15.000 funtov. Njen sin Francis je bil najljubši Napoleonov pribočnik in se je bogato oženil z neko Lyončanko.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ...

da bo stopil skladatelj »Cavallerie rusticane« Pietro Mascagni 7. decembra v 70. leto svoje dobe;

da so v Pragi te dni otvorili prvo kavarno za nekadilce, kjer pijejo obiskovalci kavo, prigrizujejo pecivo in čitajo liste;

da živi v Parizu 22.000 Rusov, 71.000 italijanskih, 15.000 španskih in nekaj nad 7000 nemških emigrantov;

da je v Luganu preminul 65 letni nemški pesnik Stefan George;

da žive na Dunaju zdravniki, ki zaslužijo na mesec komaj 300 do 400 Din;

da je ameriški predsednik Roosevelt podpisal dekret o uvozu alkoholnih pijač, ki dovoljuje uvoziti v Ameriko 300.000 hl vina in 150.000 hl drugih opojnih pijač;

da hoče novi newyorški župan La Guardia napraviti New York za »najveselejše mesto sveta« ter bo v tem pravcu podpiral ustanovitve luksuznih restavracij, velikanskega letališča in parka, v katerem se bo po dunajskem vzorcu točil pivo;

da je nemška vlada zaukazala, da se morajo v vseh gospodinjstvih šolati na njenem ozemlju udeležence gospodinjstkih tečajev podučevati o rabi mask proti strupenim plinom;

da je v Buffalu sodišče oprostito nekega moža, ki je objavil v listih osmrtnico o svoji ženi, čeprav žena živi z njim v najlepši slogi. Sodniku je pojasnil, da je objavil osmrtnico zategadelj, ker so ga ženi in sorodniki prepogosto nadlegovali s svojimi obiski. Sodišče je obtoženca oprostito;

da ugotavlja nemški raziskovalec Leo Frobenius, da je imela Afrika že pred 3000 leti visoko kulturo, katero pa so razdejali belci, ki so pridrevli v deželo od severa;

da je odpotoval bivši predsednik francoske republike Poincaré te dni na reviero, kjer bo preživel zimske mesece do spomladi;

da je umrla v Luogusantu na Sardiniji 94 letna Petronila Peso, prijateljica Garibaldija, ki ga je večkrat skrila v svoji hiši, zaradi česar je bil Garibaldi boter njenemu sinu;

da je bila te dni v Parizu razprodaja rokopisov Poincaréjevih spominov in da je dva svežnja teh rokopisov kupila strasbourska univerza.

Iz „tretjega carstva“

Göring — šef tajne policije

Prusko državno ministrstvo je sprejelo zakon o tajni policiji ter poverilo njeno vodstvo pruskemu ministrskemu predsedniku Göringu.

Kako morajo pozdravljati uradniki

Notranji minister v Berlinu je izdal predpise glede pozdravljanja uradnikov. Nemški uradnik, nameščeneec in delavec pozdravljajo po teh predpisih z dvigom desnice in morajo pri tem zaklicati »Heil Hitler« ali pa samo »Heil«. Seveda se bo zaradi ovaduhov vsak branil zaklicati samo »Heil« in bo iz previdnosti za svojo eksistenco priložil še Hitlerjevo ime.

Novi predsednik Avto-kluba

Avtomobil je mednarodno prometno sredstvo, toda kljub temu je nemška vlada svoj avtomobilski klub nacionalizirala s tem, da je odstavila dosedanjega predsednika Hermanna Fulleja, izvrstnega poznavalca zakona o avtomobilskem prometu. Na njegovo mesto pride zvestejši privrženec Hitlerjevega režima.

Ker ni pozdravil z dvignjeno roko

Neki delavec v Kelmorajnu je prišel ob službo, ker se je branil pozdravljanja po hitlerjevsko z dvigom desne roke. Pritožil se je zaradi tega na sodišče, ki je razsodilo, da stori tožitelj najbolje, če tožbo umakne, kajti v današnjih razmerah je priporočljivejše pozdravljati z desno roko kakor hoditi okrog brez dela.

Keyserlingovo »vmešavanje«

Darmstadtski založnik Otto Reichl se je s pompozno izjavo odrekal »potujočega filozofa« Keyserlinga zaradi njegovega stališča do raznih vprašanj, ki jih je prinesel v Nemčiji na površje sedanji režim. Reichl veli v svoji izjavi, da nima grof Keyserling nobene pravice vtikati se v notranje nemške razmere, ker je emigrant. Na koncu izjavlja, da ne bo založil nobenega Keyserlingovega dela več, knjige, ki jih je še imel v zalogi, pa je »prepuštil« drugim knjigarjem. Pozabil je seveda povedati, da je on s temi knjigami že zaslužil lepo premoženje.

NEKAJ ZA VSE

Dr. Lämmerhirt (Berlin) pravi, da vpliva večmesečno zauživanje morskih rib zelo ugodno proti golši. Videl je celo primer, da je s takšno hrano neka oseba ozdravila od bolezni Basedowa v enem letu popolnoma. Ribe vsebujejo jod in to vpliva na te bolezni.

Zlate zobne plombe so uporabljali že stari Egipčani.

Človeško rdeče krvno telesce živi štiri do pet tednov.

Smrt zaradi narkoze nastopi po Neubersovih navedbah zelo redko, med 6000 primeri narkoze z etrom in 2000 primeri narkoze s kloroformom po 1-krat.

Mišice zavzemajo pri odraslem človeku skoraj polovico telesa.

Barva las in rahitis

Dr. Massau poroča, da je v svoji dolgoletni praksi med rahitičnimi otroki naletel posebno na takšne, ki so imeli svetloplave ali rdeče lase. Bil jih je celih 95 odstotkov. Iz tega bi bilo sklepati, da so otroci s temi barvami las posebno dovzetni za to bolezen. Rahitis pa se da pri sedanjem stanju znanosti dobro odpraviti s svežim sadjem, zelenjavo in živili, ki vsebujejo apno.

Zakajeno ozračje in dojenčki

Zdravnik dr. Husler piše: »Tobačni dim ne vsebuje samo ogljikovega oksida in metilnega alkohola, temveč tudi najdrobnejše ogljene delce. Baš za preprečenje hude angleške bolezni (rahitisa) priporoča moderna medicina, da pazimo brezpozgojno na dobro prezračenje dojenčkovih pljuč. Tega smotira pa seveda nikakor ne dosežemo s prej omenjenimi ogljenimi delci v zraku. Nočem reči ničesar proti kajenju, a tudi v tesnih stanovanjskih razmerah je treba imeti največji obzir do dojenčkov in malih otrok, da jih obvarujemo težke škode.«

Justična palača v Carigradu zgorela

Te dni je ogenj opustošil justično palačo v Carigradu. Škodo cenijo na milijon funtov šterlingov. Plameni so uničili tudi pol milijona spisov, kar bo imelo za posledico, da bo justično delovanje v Carigradu za nekaj časa popolnoma zamrlo.

Povratak v življenje

V Portu of Spain (Trinidad) so prijelo ondodne oblasti pet beguncev, ki so z nevarnostjo lastnega življenja pobegnili iz Guyane.

Rusija v stiskah

Zima, pomanjkanje hrane, nedostajanje drv — Delavstvo kot predmet izžemanja

Zima se je pričela v Rusiji že povsod in poročajo o mrazu 25 do 30 stopinj. Hrane, oblačil in kuriva pa primanjkuje povsod. »Pravda« je objavila odredbo moskovskega sovjeta, po kateri so smeli v bolnišnicah, šolah, otroških vrtcih in zavetiščih ter stanovanjskih lesenjačah zakuriti šele 15. oktobra in to samo ob slabem vremenu. Po stanovanjih je dovoljeno kuriti le dva do trikrat na teden, in sicer samo enkrat na dan. To zavoljo tega, ker so zastali transporti drv. V oktobru bi moralo priti do 765 voz z drvmi v Moskvo, toda toliko jih ni bilo nikoli. Primanjkuje prevoznih sredstev, a zasebni vozniki zahtevajo ogromne vsote. V istem položaju kakor Moskva je glede kuriva tudi Leningrad, najhuje pa so prizadete tovarne in druga podjetja, zlasti na vzhodu, kjer so morali v mnogih podjetjih, kakor v Kuzneški kotlini, v magnetorskih rudnikih itd. že lansko leto deloma ustaviti obrat, ker so zaradi mraza počile vodovodne cevi itd. Letos se bo to, kakor poroča list »Za industrializacijo«, ponovilo, ker niso obrati podzeli skoraj nobenih varnostnih ukrepov proti mrazu.

Isti list poroča iz Harkova o velikih poverbah in tatvinah živil in sredstev za nabavo živil, ki so bila namenjena za delavstvo v tamošnjih obratih. V traktorski tovarni je izginilo n. pr. za 87.000 rubljev blaga, v prodajalnah tovarne »Srp in kladivo« so v dveh mesecih oiganili delavce za 9000 kg kruha. Za kritej takšnih tatvin dobivajo delavci potem manjše racije, n. pr. 400 g kruha na dan namestu 1000 g. Tatvinsko in nesposobno delovanje prehranitvenih obratnih vodstev spravlja delavstvo v najtežji položaj. Tako je po nekem poročilu »izvestij« v prvem letošnjem polletju na državnem posestvu Piročinskem, ki

dobavlja živila II. moskovski tovarni za ure, zaradi slabega gospodarenja poginilo 2000 kuncev (45 odstotkov vsega staleža) in 86 telet (38 odstotkov). Od 440 ha zemlje je 55 ha popolnoma uničenih, ostalih 385 ha pa izkazuje dosti manj pridelka nego okoliška kolektivna gospodarstva. Tudi na največjem sovjetskem posestvu »Gigant« v severni Kavkaški niso razmere nič boljše. Tu so deavstvom prodajali živila po spekulacijskih cenah, kilogram masla n. pr. po 12.20 rubljev namestu po 4.34 rubljev. Delavci imajo na živilske karte sicer povsod pravico do določenih količin živil po določenih cenah — a kaj pomagata, če živil ni in če si morajo ostala nabavljati po ovrskih cenah? Pri tem se delavstvu od borne plače jemljejo po vseh mogočih organizacijah za vse mogoče namene odtegljaji, ki niso upravičeni. Vlada je sicer v zadnjem času izdala dekret, po katerem odtegljaji za strokovne organizacije in komunistično članstvo ne smejo znašati več nego 1 odstotek in ki vse druge, doslej običajne odtegljaje prepoveduje, a kaj pomagajo dekreti, če najdejo izžemalci sto načinov, da ostanejo takšne odredbe samo na papirju!

V teh okoliščinah ni čudno, da delavstvo, zlasti kmečko v masah ostavlja tovarne in se vrača na deželo, kjer si obeta zaradi vesti o dobri letini vsaj nekaj več živeža in toplote čez zimo. Ta beg iz tovarniških obratov postaja čedalje večja nevarnost za rusko industrijsko produkcijo in ni čudno, da ga skušajo oblasti zavirati s čedalje strožjimi ukrepi. Toda njih uspehi so minimalni in tako je tudi čedalje manj izgleda, da bi se ustvarili nameravani pogoji za izboljšanje življenja celokupnosti.

Radio v ledni puščavi

Prof. Scholz, ki se je mudil skoraj poldrugo leto z rusko ekspedicijo v Nansenovi deželi, pripoveduje različne dogodivljaje, ki tudi za polarnega raziskovalca niso vsakdanje. Tako se je ekspedicijski brezžični postaji nekoč posrečilo dobiti telefonsko zvezo z Berlinom. Glasno in jasno je slišal mladi raziskovalec v tišini polarne noči glas svoje matere. Drugič je ponoči v svoji postelji zaslišal prenos pesne glasbe iz nekega zabavišča. To ga je tako prevzelo, da je popolnoma pozabil na Arktido in je šele v zadnjem trenutku zapazil dva severna medveda, ki sta ga hotela napasti.

S plesa v smrt

V Dunajskem Novem mestu so našli te dni na tračnicah razkosano truplo mladega moškega. Preiskava je dognala, da je žrtev domačin Karel Kindler, ki je bil vso noč s svojo nevesto na nekem plesu. Kindler in njegova nevesta sta se slednjic sprla in Kindler se je od nje poslovil z besedami, da ga ne bo videla nikdar več. Ker je Kindler že večkrat rabil takšne besede, so se zdele zaročenki tako lahke, da jim ni posvetila nikake pozornosti. Kindler pa je toplot izpolnil grožnjo. Vrgel se je pod vlak, ki ga je razrezal na kose.

NAMESTU ANEKDOTE

Nekega švicarskega rekruta je vprašal polkovnik, kdaj se je treba spustiti v beg. »Pri umiku, gospod polkovnik!« se je odrezal rekrut. Po tem odgovoru je dejal rekrutu navzoči podčastnik: »Če bi bil ti tako velik, kakor si neumen, bi se na tvoji vojaški čepici nikoli ne otejal sneg.«

VSAK DAN ENA

»Če karta pravilno kaže, mora biti tu bližju prepad!« (Mocca)

Francoski polet v Afriko

Vodja eskadra, general Vullemin med odmorom v Dakarju

SPORT

Program zimsko-sportnih prireditev GZSS

Smučarske tekme:

- 26. decembra 1933 v Ratečah: medklubska kombinirana, priredi SK Rateče-Planica.
- 31. decembra 1933 v Begunjah: medklubska alpska v teku in smuku, priredi SK Begunje.
- 31. decembra 1933 v Kranju: medklubska skakalna, priredi Sokol, Kranj.
- 1. januarja 1934 v Kranjski gori: medklubska slalom in medklubska v smuku, priredi smučarski odsek SPD.
- 6. januarja 1934 na Bledu: mednarodna medklubska skakalna, priredi SK Triglav.
- 7. januarja 1934: klubski dan.
- 13. in 14. januarja 1934: za prvenstvo GSZ v Škofji Loki, v primeru slabih snežnih razmer v Kranjski gori.
- 20. in 21. januarja 1934 na Bledu: prvenstvo GZSP (v kombinaciji).
- 27. in 28. januarja 1934 v Bohinju: prvenstvo SKJ.
- 2., 3. in 4. februarja 1934 v Planici: državno prvenstvo (GZSS).
- 4. februarja 1934: mladinski klubski dan.
- 11. februarja 1934 na Črnem vrhu: prvenstvo GZSP v slalomu, izvede Alp. SK. Gorenjec, obenem otvoritev novo dograjenega smučarskega doma.
- 11. februarja 1934 v Lescah: medklubska skakalna, priredi SK Lesce.
- 18. februarja 1934 v Kranjski gori: medklubska vztrajnostna na 30 km, priredi smučski odsek SPD.
- 18. februarja 1934 na Jesenicah: medklubska v teku na 18 km in medklubska skakalna, priredi SK Bratstvo.
- 25. februarja 1934 v Mojstrani: medklubska stafetna in medklubska skakalna, priredi SK Dvojje-Mojstrana.
- 25. februarja 1934 na Rožici: medklubska v slalomu, priredi sm. odsek TK Skala, Jesenice.
- 4. marca 1934 v Kranjski gori: medklubska kombinirana smuk-slalom, priredi smučski odsek SPD v Kranjski gori.
- 4. marca 1934 v Krmi: medklubska v teku na 18 km, priredi SK Dvojje-Mojstrana.
- 2. aprila 1934 na Triglavu: medklubska v smuku z vrvmi, priredi smučarski odsek TK Skala, Jesenice.

Sankaške prireditve:

- 11. februarja 1934 pri Sv. Križu nad Jesenicami: prvenstvo GZSP, izvede smučarski odsek TK Skala, Jesenice.
- V januarja in februarja 1934 priredi SK Triglav na Bledu moto in konjski skijoring.

Tečaji:

V decembru t. l. ali januarju 1934 priredi GZSS tečaj v smučskem teku, smuku in slalomu, vse v okolici Jesenic. Termin bodo pravčasno objavljeni, kakor bodo tudi dovolj zgodaj objavljani termini za tečaje v skokih.

Poleg navedenih smučskih tečajev in prireditev prireditelj klubi in društva še razne druge medklubske in klubske tečaje, kakor predavanja itd. Centralni mladinski odsek GZSP bo organiziral na območju podsveža več predavanj, klubi, ki se zanimajo in ki želijo imeti ta predavanja, naj se takoj obrnejo na GZSP.

Na območju GZSP bodo v zimski sezoni 1933/34 oskrbovane te-le postojanke in koč: Smuška koča SK Bratstvo na Pustem rotvu je oskrbovana vsako soboto, nedeljo in praznik, razpolaga z rednimi in zaslinjeni ležišči. Smuška koča TK Skala na Rožici bo stalno oskrbovana in razpolaga s 40 ležišči. Smuška koča planinske podružnice »Triglav« v Krni bo oskrbovana ob sobotah in nedeljah, kakor tudi dan pred prazniki in razpolaga z 20 ležišči. Smuška koča Alp. SK Gorenjec na Črnem vrhu bo oskrbovana ob božiču dalje stalno in razpolaga z 20 ležišči. Smuška koča SK Triglav, Bled, na Grajski planini (Pokluka) bo oskrbovana stalno. Smuška koča SK Dvojje-Mojstrana na Možaklju bo oskrbovana ob sobotah, nedeljah in dnevih pred prazniki razpolaga tudi z nekaj ležišči. Smuška koča SK Begunje v Begunjah je stalno oskrbovana in razpolaga z 20 ležišči. V kranjskogorski okolici bodo oskrbovane po potrebi Erjavčeva koča na Vršču (s 6 sobami in z 11 posteljami ter s tremi skupnimi ležišči za 16 oseb). Koča na Gozdu razpolaga s 16 posteljami in skupnimi ležišči za 16 oseb. Koča v Krnici pod Razorjem nad Kriško steno razpolaga samo s skupnimi ležišči za dame za 6 do 8 oseb in gospe za 15 oseb. Na Planini v Lazu bo oskrbovana Stravsova koča, ima 6 ležišč. Javiti se je vedno pri imenovanem v Stari Fužini (Boh. Bistrica).

Glede dostavljanja prijav za tekme opozarjamo vse člane, da morajo iste najkasneje 14 dni pred prireditvijo poslati skupno z raspisom podsvežo v odobritev, sicer bo nepriljubljena prireditev prepovedana ali razveljavljena. Zapisne teke tekem, bodisi klubskih ali medklubskih, je treba vedno poslati podsvežo 48 ur po prireditvi. Klubi, ki se ne bi točno ravnali po določilih podsveže, bo kaznovan v smislu kazenskega in verifikacijskega pravilnika.

Klubi in društva se pozivajo, da si takoj nabavijo vse pravilnike GZSP in to: Pravilnik za delegiranje sodnikov, službojočega odbornika, kazenski pravilnik, pravilnik mladinskega odseka in pravilnik o gimnastičnih vajah ki so bili sprejeti na seji širše uprave GZSP dne 26. novembra. Klube in društva ponovno opozarjamo na naše službene objave z dne 5. 20. in 21. novembra v dnevnikih.

SK Rateče-Planica se dovoli prirediti mladinski dan 7. januarja 1934 v telefonski odsek se imenuje g. Novšak Alojz. Mladinski odsek je prišel z rednim poslovanjem ter se zaradi tega pozivajo vsi klubi in društva, ki so že osnovali v svojih klubih mladinske odseke, da takoj o tem obvestijo GZSP. V mladinski odsek so imenovani člani: predsednik Jože Cinkovc, odborniki Lojze Čučič, Drago Cerar in Albin Smolec.

Praktični izpiti za sodnike za skoke se vršijo 6. januarja 1934 na Bledu, ne 11. februarja 1934 v Lescah kakor smo poročali v služ. objavah dne 20. in 21. m. m. Ponovno pozivamo TK Skala na Jesenicah, SK Begunje, SK Dvojje-Mojstrana, Tujsko-prometno društvo v Kranjski gori, SK Rateče-Planica, Tujsko-prometno društvo Sv.

Janez, Tujsko-prometno društvo Bohinj in SK Bohinj, da uredijo takoj vse potrebno glede vremenske poročevalske službe in javljajo vsak teden po dvakrat savezu, ne pa kakor do sedaj da savez sploh ni prejel še do danes nobenega sporočila. Končno pozivamo vse klube in društva, da takoj uredijo vse glede verifikacije in zdravniškega pregleda. Opozarjamo vse člane GZSP, da se bo uprava držala in da se bo ravnala točno po svojih sklepih, pravilih in pravilnikih. Za posledice, ki bi nastale zaradi netočnega delovanja in premale brige naših članov, ne odgovarjamo. Tajnik I.

Predavanje o zimskosportnih središčih Avstrije

V ponedeljek zvečer je Delavska zbornica otvorila svoja vrata za zanimivo zimskosportno predavanje zastopnika avstrijskega tajništva za tujski promet in tiskovnega referenta pri koroški deželni vladi g. Scheichelbauerja iz Celovca. Taka predavanja so pri nas, kjer se je zimski, zlasti smučarski sport razvil v pravi narodni sport, zelo priljubljena in skoraj vedno dobro obiskana. Taki so bili tudi v ponedeljek. Polna dvorana Delavske zbornice je z velikim zanimanjem sledila izvajanjem g. Scheichelbauerja. Med drugim smo na predavanju opazili avstrijskega generalnega konzula g. dr. Orsini Rosenberga z osebno konzulato, priznanega delavca na tujsko-prometnem polju podžupana prof. Jarca in druge odlične osebnosti, zlasti pa mnogo sportnikov.

Najprej je podžupan g. prof. Jarc pozdravil navzoče ter poudarjal razveseljivo dejstvo, da so skupna prizadevanja avstrijskih in naših tujsko-prometnih činitelev rodila že lepe uspehe. Ostati ne smemo na pol poti. Iskati in najti moramo sredstva, da se bodo topogledni odnosi med obema državama v medsebojnem interesu še bolj poglobili. Eno teh sredstev so poljudna predavanja. Ciklus teh predavanj tvori predavanje g. Scheichelbauerja. Tudi naši predavatelji bodo pohiteli v Avstrijo, da tam opišejo lepote naše zemlje.

Po prisrčnih zahvalih za lep sprejem je g. Scheichelbauer pričel s svojimi izjavami. Z izbranimi besedami nas je popeljal v najlepše avstrijske zimskosportne pokrajine, zlasti na Koroško. Mnogi naši smučarji so že prepotovali te kraje, toda predavatelj jim je pokazal še mnogo neznanih lepot avstrijskih zimskosportnih središč, ki bodo gotovo vzbudili v naših sportnikih željo, da si jih ogledajo. Predavanje je spremljalo mnogo krasno uspeših slik, ki so nam nazorno pokazale lepote smučarskega sporta.

Po predavanju se je podžupan g. prof. Jarc zahvalil g. predavatelju za lep užitek, ki ga je priredil poslušalcem s svojimi izjavami. Govoril je še o dobro izvedeni organizaciji tujskega prometa v Avstriji. Zlasti za Slovenijo je važno, da tudi ona posveča vso skrb tujskemu prometu, da bo inozemstvo spoznalo vse lepote naše zemlje, ki ne zaostajajo za lepotami drugih držav.

Tekme za zimski pokal. (Službeno iz medklubskega odbora za ZP. Seja 4. decembra). Določilo se za nedeljo 10. t. m. naslednje tekme: v Kranju ob 14. Korotan, Kranj; Disk Domžale, služb. odb. g. Kačar; v Domžalah ob 14.15 SK Domžale: Reka Ljubljana, služb. odb. g. Vrhovnik; v Ljubljani igrisce Hermesa ob 13. Hermes; v Svoboda Vič, ob 14.30 Mars; v Slovan, služb. odb. g. Kovac; igrisce Korotana: ob 14. Korotan Lj.; Sloga, služb. odb. g. Logar.

Stalni smučski tečaj za začetnike in izvežbane smučarje se vrše od 6. t. m. na Kofcah. Tečaj so brezplačni in se prijavi lahko vsak dan. Po učnem načrtu JZSS vodi tečaje savezni smučski učitelj Tone Banovec. Podrobna pojasnila o teh tečajih daje ga. Fani Kvedrova, Planinski dom na Kofcah, pošta Trzin.

Smučarska sekcija Grafike vabi vse smučarje Grafike na današnji sestanek ob 19. v društvenih prostorih. Sestanek je važen za vse tekmovalce in za ostale člane. da se pogovorimo o bližnjih tekmah in o predstojećem izletu.

Radio

Sreda, 6. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Komorna glasba radio kvinteta. — 18.30: Radio-orkester. — 19: Uloga dobrovoljcev na solunski fronti (dr. E. Turk). — 19.30: Literarno predavanje. — 20: Ga. Thierry-Kavénikova poje operne arije s spremljevanjem radio-orkestra. — 20.45: Koncert ruskega cerkvenega zbora. — 21.30: Fantije na vasi. — 22: Čas, poročila, radio jazz.

Četrtek, 7. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: O prehrani otroka. — 18.30: Pogovor s poslušalci. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Plošče po željah poslušalcev. — 20: Orgelski koncert (P. Rančigaj). — 20.45: Pevski koncert gosp. Franca. — 21.30: Čas, poročila, radio-orkester.

BEograd 16.30: Popoldanski koncert. — 19: Plošče. — 20: Poljske pesmi. — 20.30: Simfonični koncert. — Plesna glasba na ploščah. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Laha glasba. — 20: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.15: Plesna muzika. — PRAGA 20.25: Koncert godalnega kvarteta. — 21: Prenos iz Brna. — 22.25: Koncert Smetanove glasbe. — BRNO 19.30: Slušna igra. — 21: Dramski večer. — 22.25: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 20: Koncert orkestra in solistov. — 21.15: Nadaljevanje koncerta. — 22: Laha in plesna glasba. — DUNAJ 12: Orkester. — 17.20: Koncert solistov. — 19: Mešan program. — 20.45: Včer lahke glasbe. — 22.40: Plesna glasba na ploščah. — BERLIN 20.05: Zabaven dunajski program. — Laha glasba. — KÖNIGSBERG 20.05: Program kakor v Berlinu. — MOHLACKER 20.10: Operna glasba. — 21.10: Mešan glasbeni program. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.50: Orkestralni koncert. — 19: Humor pri klavirju. — 20.45: Včer lahke glasbe. — 22.20: Volaška godba. — RIM 17.15: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Večer operne glasbe. — 22: Plesna muzika.

Kofca, dne 5. t. m. ob 7. s jutraj: Temperatura — 8 C, jasno in solnično vreme, brez vetra. Podlage 40 do 60 cm, na njej pa 15 cm pršica. Smuka idealna!

Draslišče SK Ilirije odprto! Danes bo umetno draslišče SK Ilirije pod Cekinovicim gradom odprto. Led je prav dober in je mogoče na njem izvajati vse like. Sezonske vstopnice se dobe v predprodaji v kavarni »Evropa« od 14. do 17. po lanskih cenah 40 Din za dečo, 60 Din za dikeje in člane proti izkaznici, 100 Din za nečlane. Kakor vse kaže, bo letošnja sezona dobra in dolga.

Plavalna sekcija SK Ilirije. Sekcijski občni zbor bo danes ob 17.30 v posebni sobi restavracije Štrukelj. Vhod skozi vežo. Udeležba je za vse dolžnost!

Sokol

Miklavžev večer Sokols IV. se bo vršil v četrtek 7. t. m. ob 20. pri br. Jožku Jelačinu, kjer se tudi sprejrajo darila od 17. dalje. Po odhodu Miklavža plea. — Zdravo!

Sokol Ljubljana II. priredi telovadno akademijo v soboto 9. t. m. ob 20.30 na realki. Predvajale se bodo nove kompozicije, nakar občinstvo opozarjamo. Vstopnina 10 in 5 Din. Vabimo!

Sokol v Brezovici. Dne 7. t. m. ob 20 bo pod okriljem ZKD predavanje o bistvu sokolske misli. Predaval bo g. Bučar.

Sokolsko društvo v Št. Vidu pri Stični je imelo v nedeljo popoldne v gasilnem domu svojo svečanost ob obilni udeležbi. Spored je obsegal pozdravni nagovor staroste br. Plešnarja, nakar je s. Ambrožičeva iz Podgabra v dobro zasnovanem, kratkem, jedrnatem govoru obrazložila pomen provedemberske slavja. Sledila je nato telovadna točka in razne domoljubne deklaracije dece. Ob zaključku proslave je zaigral tamburški zbor članstva venec narodnih pesmi, nakar je sledila zaobljuba novega članstva. Sokolsko društvo je to priliko porabilo, da obdaruje tudi Sv. Miklavž sokolsko dečo. Da je zmoglo društvo izvesti obdaritev v takem obsegu, se ima zahvaliti večini tukajšnjih trgovcev in drugih dobrotnikov, ki so prispevali po svojih razmerah. Dolžnost pa nas veže, da se javno zahvalimo br. Franu Krašvcu, trgovcu in zahajstrovu v Št. Vidu pri Stični, ki je naklonil v to svrhu nič manj kakor 60 komadov toplih pletenih izdelkov, kar je spricodanih razmer izredno velikodušen dar. Ta plemeniti poteza naj bi bila za vzor vsem onim, ki so bili letos za darila nedostopni. Br. Krašvcu pa v imenu vse revne in obdarovane sokolske deče ponovna iskrena, bratska zahvala. — Zdravo!

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 6.: Praznik cvetočih češenj. C. Četrtek, 7.: Tartuffa. Četrtek, 8. ob 15.: Robinson ne sme umreti. Izv. n. Znižane cene. — Ob 20.: Turške kumare. Izv. n. Znižane cene.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sreda, 6.: Havajska roža. Sreda, 7.: Manon. Gostuje tenor Peter Rajčev. Izven.

Klabundova igra »Praznik cvetočih češenj« se ponovi v premierski zasedbi drevi za red C. Klabundov, predelave starih japanskih iger so umetniška dela prave pesniške vrednosti. Tudi »Praznik cvetočih češenj« se odlikuje po močni, globoki vsebini. Na praznik 8. t. m. bosta v dramu dve predstavi. Ob 15. »Robinson ne sme umreti, ki je izredno primerno delo za našo šolsko mladino. Navdušiti pa mora tudi odrasle poslušalce, saj je sijajno napisano. Zvečer ob 20. se ponove »Turške kumare«. Za obe predstavi valjajo mižane dramske cene.

Premiera prvega izvirnega dela v tekoči sezoni bo v četrtek, dne 14. t. m. Vprizori se najnovejšo delo pisatelja Pavla Golie »Kulturna prireditev v Črni mlaki«, ki je nedavno izšlo v založbi Tiskovne zadruge. Snov je zajeta iz naših malomeščanskih prilik, bo brez dvoma zanimala vslovensko javnost in nam prikazuje avtorja od popolnoma nove strani. Premiero pripravila prof. Šest.

V krog Abrahamovih operet, ki so si osvojile svet, spada tudi »Havajska roža«, ki se prav z velikim uspehom vprizira na našem odru. Prihodnja repriza bo drevi za abonma Sreda.

Peter Rajčev, gost naše opere. Po izredno uspelem gostovanju v »Pikovi dami« gostuje Peter Rajčev še v Verdijevi operi »Traviata«, in sicer v četrtek, 7. t. m. Peter Rajčev, rojen Bolgar, je študiiral glasbo in petje najprvo v Rusiji, potem pa kot stipendist ruskega carja v Neaplju. Po študijah je več let pel v Rusiji, kjer je veljal za najboljšega Hermana v Pikovi dami, druge njegova najboljša vloga pa je bila v Sneguročki. Pozneje je Rajčev skoro izključno gostoval po vseh največjih odrih Evrope, bil je dve leti član državne opere v Berlinu, eno leto v Budimpešti, stalno je pel v Milanu in v Parizu. Sedaj je član Umetniškega kuratorija Narodnega gledališča v Sofiji, v prostem času pa gostuje, trenutno v Jugoslaviji, kjer je imel v Beogradu in Zagrebu sijajne uspehe. Kot aerosolvent italijanske pevске šole mora brez dvoma izredno zanimati v Verdijevi operi »Traviata«, katero poje v četrtek 7. t. m. izven abonmaja.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE

Meštni dom

Začetek ob 20.15.

Petek, 8. ob 15.: Deseti brat. Zadnjič v sezoni. Zadnjič v sezoni ponovi Sentjakobsko gledališče na praznik 8. t. m. ob 15. prekrasno narodno igr »Deseti brat«, ki je doživela od polnih dvoranah osem repriz. Polag gosp. Košaka kot Martinka igra gosp. Bučar kot Križavelj eno svojih najboljših ulog. Pristni kmečki humor poživlja vso igr. Kdor še ni videl te lepe narodne igre, naj si jo ogleda. Vstopnice se bodo dobile od jutri dalje od 10 do 12. in od 15 do 17. pri dnevi blagajni v I. nadstropju Meštnega doma. Ker je bil pri nedeljski popoldanski predstavi velik naval, naj si kupijo posetniki vstopnice že v predprodaji. — V soboto in nedeljo se bo ponavljala duhovita veselolozra »Dover - Cahais« z gđ. Baranovo in Košakom v vodilnih ulogah.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20

Sreda, 6.: Orlov. Premiera. C. Gostovanje Diuke Truhoviča. Četrtek, 7.: Studentie smo. A.

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

— Klub jugoslovenskih akademikov iz Trsta, Gorice in Istre v Ljubljani prosi vse one, ki so nameravali posetiti revijo »Glas od doma« oproščanja, da je ista morala odpasti zaradi prepoznega prihoda naših članov. Zamuda je nastala zaradi nepredvidenih prometnih in vremenskih neugov. Poseben avtobus je med potjo večkrat obšel v snegu tako, da se naša igralska družina ni mogla ob pravem času pripeljati na Jesenice. Prepričani smo, da bodo vsi Jeseničani upoštevali našo neprijetno nezgodo in da je bila pač kriva visja sila. Klub jugosl. akademikov iz Trsta, Gorice in Istre v Ljubljani.

Iz Trbovelj

— Pevsko društvo »Zvona« priredi na praznik 8. t. m. ob 20. v Sokolskem domu pevski koncert. Vstopnice se dobe v prodavnici »Jutra«.

Iz Ptuja

— Cenj. občinstvu naznanjam, da sem otvoril novi damski salon. Se priporoča Gjurasek Julij.

★
DRAVLJE. Pod okriljem ZKD bo 7. tega meseca ob 20. v Gasilskem domu predavanje. Predaval bo g. Puhar o delavcu in treznosti. Predavanje za ljudsko-šolsko mladino ni primerno.

KOČEVJE. V petek 8. t. m. ob 11. bo pod okriljem ZKD predavanje g. dr. Bajčca o brezposelnosti v hotelu »Trstu«. Predavanje bo zanimivo. Vabljeno!

RUSE. Jutri popoldne bodo Ruše sprejele drage brate-pevce iz Korotana, ki bodo, 40 po številu, pod vodstvom župnika Vinka Poljanca, predsednika zveze slovenskih koroških prosvetnih društev ter pod taktirko zborovodje Pavla Kernjaka nastopili zvečer ob 8. uri v dvorani Sokolskega doma. Koncert bo obsegal 18 najlepših narodnih pesmi, ki jih bodo zbori peli skupno, nekatere značilne pa posemni zbori posebej. Za koncert vlada splošno zanimanje. Sežite po vstopnicah, ki se dobe tudi v predprodaji.

BAKA NA DOLENJSKEM. Povsod štamo, kako slabo se je obnesla letošnja trgatve, zato ne smemo zamolčati tudi naše. Gospodarji, ki so druga leta spravili po 20 hl vina, eo letos nabrali komaj 3 brente. Vzrok je bila toča, ki je donala oklestila trte tako, da so v začetku meseca julija stale prazne in gole v vinogradih. Zalosten je bil pogled na take vinograde, zato ni bilo črti letos petja ob trgatvi. Ljudem je bil uničen ves in edini dohodek, ki so ga pričakovali. Kljub temu pa ne smemo prezreti društvenega življenja v našem kraju. Letos je obhajalo Gnsleško društvo 10letnico svojega obstoja. Ravno po 10. letih ee je društvo reorganiziralo po novem zaisleke mzakonu. Zato so se zbrali vsi zavedni člani društva in naplinali občinsko pisarno na izrednem občnem zboru, katerega je vodil duša vsega društva

Vse, kar želite,

dobite v »Jutrovem« največjem oglašniku

—————

Drva in premog

pri

IV. SCHUMI

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

—————

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti kurjim očesom »Očevče« je mast

—————

M. Hrnjak

lekarnar — Sisa!

—————

Drva in premog

pri

IV. SCHUMI

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

—————

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti kurjim očesom »Očevče« je mast

—————

M. Hrnjak

lekarnar — Sisa!

—————

Drva in premog

pri

IV. SCHUMI

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

—————

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti kurjim očesom »Očevče« je mast

—————

M. Hrnjak

lekarnar — Sisa!

—————

Drva in premog

pri

IV. SCHUMI

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

—————

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti kurjim očesom »Očevče« je mast

—————

M. Hrnjak

lekarnar — Sisa!

dolgoletni načelnik Gabrič Ivan. Po poročilih ee je prečital in tolmačil novi zakon. Pri volitvah v novo upravo je bil oglasno izvoljen za predsednika Gabrič Ivan, za poveljnika Mladič Janko, za predsednika nadzornega odbora pa Koman Leo. Po zapisegi članstva so bile podane smernice novega dela v društvu, članstvo pa se je pozvalo k nadaljnemu prizivovalnem delu za pomoč vsem v neareči. — Pri volitvah v občinsko upravo je dobila lista JNS, katere nosilec je bil g. Šiško, veliko večino.

SVETOVNO ZNANI RDECILI ZA OBRAZ

Cendre de rose in rouge mandarine

in nadaljnjih dvanajst prekrasnih nijans

BOURJOIS

PARFUMEUR-PARIS

pomenijo dovršenost v negovanju lepote moderne dame, ki se nikdar ne dajo doseči.

P. H.

Življenje - film

Roman

To sovraštvo me je gnalo v svet. Morala sem najti Petrova — to mi je bilo življenska naloga. Kaj mi hočem, če bi ga našla — sama nisem vedela. A bilo mi je, kakor da ne bom nikoli več vesela, dokler mu v oči ne kriknem, kolikankrat ga sovražim!

Tako sem postala plesalka. »Nižinskaja«. Zdad sem ga mogla nesumljivo iskati po vseh prestolnicah sveta.

Zaman. Nisem ga našla. A v tem dobim od Marje Fedorovne pismo: Tukaj je — v Nizzi! Kar iznenada se je bil pojavil. Takoj sem prekinila svoj angažman in se odpeljala semkaj.

Menda je bilo vse usojeno, Peter. Usojeno je bilo, da sem te spotoma na tak nenavaden način rešila smrti — in usojeno, da je moral Petrov umreti.

Petrov je sam prišel k Marji Fedorovni — in tako se je začelo vse, kar je potlej prišlo.

Snubil me je. Nisem se izdala — nisem mu pokazala, kaj je v meni. Najbrže je mislil, da tu nihče ničesar ne ve o njegovem dejanju.

Lahna rdečica stopa Olgi v obraz, trepet ji pregiblje ustnice. »Da, zapeljala sem ga in zamamljala; nič več nisem bila jaz; čeprav sem v duhu videla kri na njegovih rokah, sem vendar hodila z njim. Trpela sem, da mi je poljubljal roko, in prežala nanj kakor mačka. Sprejemala sem od njega darila in ga zavajala k igri; spravljala sem ga ob pamet in ga dobivala v oblast. Oh, česa ne zmore sovraštvo!

Videla sem, kako je poganjal in zaigral svoj zadnji denar — takrat v Monte Carlu. Ali se še spominjaš?

Prav tisti dan, ko sva se midva spet srečala, je bil pri kraju. Živci so ga pustili na cedilu. Misli si moje zmagoslavje! Šla sva v kazinski park. Slutila sem: zdaj mora kocka pasti!

Petrov je bil kakor strt.

Sedla sva na klop. Govoril je, da naj bi skupaj umrla. Tedaj me je zgrabil nemir. Petrov je pa mahoma segel v žep in izdrl orožje.

»A prej boš še moja!« je siknil.

Niegov obraz je bil tak kakor tisti dan, ko je ukazal tri salve — Držal me je. V prvem trenutku sem že pomislila: Z Bogom, Marja Fedorovna, Petrov je vendarle močnejši od naju. A nato se je uprla v meni življenska strast, in prečudna moč me je navdala.

Z obema rokama sem ga zgrabila za komolec in ga upognila nazaj.

»Ali me hočete umoriti, kakor ste mi umorili očeta in mater?« sem mu kriknila v obraz. »Mislite, da sem pozabila? Da nisem te tedne vsak trenutek videla krvi na vaših rokah? Že leta in leta vas iščem križem sveta! Ali niste nikoli čutili, da sem vam za petami? Zaradi vas sem se vrnila v Nizzo — tu ste bili v mojih rokah! Igrala sem se z vami, Petrov, in čakala te ure maščevanja! Ako me zdaj ubijete, boste jutri v zaporu. Marja Fedorovna ve, da sem z vami. Za nama je šla — vem, da naju opazuje.«

To je laž, a Petrov mi je verjel.

In posmehljivo sem nadaljevala:

»Siromak ste, uničeni berač! Podarili vam bodo nekaj sto frankov, da izginete. To bo blaga kazen za vaš zločin! Idite — studite se mi!«

Tedaj ga je pograbil brezumna besnost. Z obupno blaznostjo se je vnovič vrgel name. »Prav!« ja zaškrtal. »Pa pojdi z menoj v pekli!«

Cutila sem, da gre res za življenje in smrt. Z molčečo togoto sva se borila. Enkrat sem čutila, ko mi je zdrknila mrzla cev preko čela — kakor da bi se me smrt dotaknila s svojim dihom!

Nato, mahoma — rezek pok. Petrov je omahnil nazaj. Zadet je bil v srce. Menda se je bil samokres sam sprožil — in Bog je pokazal svinčenki pot.

Olga Nikolajevna globoko zasope.

»Tako je bilo,« šepne — očitno so jo zapustile moči. Molk visi med stenami.

Milkovičeva roka rahlo boža Olgi komolec. Nikoli si ne bi bila mislila, da more biti na svetu tako neskončno nežno in ljubeče milovanje.

Olga Nikolajevna zamrmra:

»Marja Fedorovna pravi: pravica je terjala svojo žrtev. Takrat sem ji tudi vse povedala, ker me je bilo nekoliko strah. Ta strah me je tudi gnal, da sem šla iz parka naravnost v plesni bar, sama ne vedoč, zakaj. Mišim, da stori človek po takem dogodku zmerom tisto, kar je najbolj neverjetnega. Živci tako hočejo. Treba jih je omamiti.«

»Gotovo da,« dé Milkovič.

»Ali ni bilo čudno, da sem pri ruleti na svojo pest postavila zate na »rouge?«

»V mojo srečo. A zdaj — dovolj o tem. Tvoja teta ima prav. Nič nisi kriva, Olga. Usoda je sodila, ti si bila samo njeno orodje.«

Rahlo jo potegne k sebi.

»Veliko ljubezen si zaslužila, zakaj življenje ti je ostalo veliko na dolgu.«

Njene oči se mokro leskečejo.

»Peter, zdaj veš vse —

Milkovič čuti rahli vonj njene polti, koprcenje njenih ust, nežno vdanost vsega njenega bitja.

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kupitka«, »V najemu«, »Posesti«, »Lokalni«, »Stanovalni oddas«, »Strojari«, »Vrednote«, »Informacije«, »Življene«, »Obični« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluzek«, če se z oglašom nudi zasluzek, oziroma, če se išče potnika. Kdor št. pa pod tema rubrikama išče zasluzka ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računava enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglašni značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obenem z naročilom.

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnika, plača besedo 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Zastopnik

v rajonu Maribor in bivši mariborski oblištji zelo dobro vpeljan in zahtevan zastopnik, sprejema seriozno zaupanje. Cenjene ponudbe na področju »Jutra« v Mariboru pod šifro »Bravog« 43718-5.

Zasluzek

Kdor išče zasluzek, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor nudi zasluzek, plača za vsako besedo 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Inkasiranje

že vpeljan in zahtevan inkasiralec, sprejema seriozno zaupanje. Naslov pošljite oglaš. »Jutra« pod šifro »Prvorstven in zanesljiv«. 43563-3

Knjige

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (3)

Original Valvazor

prva izdaja, 4 knjige, v pergamentu vezane, poceni proda Golob Marja. Gallusovo nabiranje 29. 43738-8

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Brivski pomočnik

perfekten v moški stroki in dober v damski, dobi službo. Javljajo naj se res dobre moči, po možnosti usojeno. Navest je dozdajanja mesta. Ivan Prešern. Radovljica. 43499-1

Mlado služkinjo

pridno in posteno sprejemno takoj na Sv. Petra cesti 12. 43774-1

Mizar, pomočnika

rabi mizarstvo Mesar Vinke — Ljubljana, Novi trg 5. 43751-1

Kuharica

z znanjem arabe in dunajske kuhne, dobi službo v restavraciji na Gorenjskem. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod značko »Potrebna kavaljer«. 43707-1

Pisarniško moč in praktičnost (inj)

sprejemno. — Ponudbe z znanjemo za odgovor na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Priden in zanesljiv«. 43749-1

Vojeniki

Brivskega vajenca sprejema takoj Jezerski bivlec, Moste, Zaloška c. 43694-44

Učenke

za taboraško godbo, do 17 let starosti, katere imajo dober glas za petje, plačam po 250 Din mesečno z vsaj osem ur. Naloga: Stefan Martinko, Restorant Periški, Split, Dalmacija. 43756-44

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Natakarica

stara 23 let, poštna, s 4/5 letno prakso, zmožna skrbno, išče službo. Naslov pošljite oglaš. oddelku »Jutra«. 43709-2

Kuharico

h gospodu na deželo iščem za dva meseca. Ponudbe s osebno podatki na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Mlečja«. 43425-2

Trgovski pomočnik

mešana stroka, želi prenesti službo. Gre tudi kot skladničnik ali kaj sličnega. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod značko »Maršiv 24«. 43738-2

Frizerka

večja trajna, vodna in želatinska ondulacije, manikura, masaže ter drugih v stroki epilacija del, išče službo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 43737-2

Strojnik

(klimatizator) zmožen popraviti vseh vrst strojev in raznih motorjev, išče službo. — Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Ree zmožena«. 43739-2

Brivski pomočnik

mlad, dober delavec, znanje seriozno, dober bubi štrcar, išče službo za takoj. Gre tudi na deželo. Wolf Janec, Dolga vas štev. 30. 43735-90

Pekovski pomočnik

vojakišni prost, išče stalno službo za takoj. Dopise na področju »Jutra« v Celju pod šifro »Zanesljiv«. 43772-2

Auto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Avto-limuzino

petdesetno, prodamo ali zamenjamo za manjši avto. Poizve se na Borštnikovem trgu št. 1. 43733-10

Kupin

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Svinjske kože

po najvišji cenil vedno kupuje trgovina F. Senčar, Mala Nedelja in Lutomer. 43738-7

Damski zimski plašč

temno-modri, v dobrem stanju, ku p i m. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod značko »10«. 43762-7

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Bančne vloge

nakup, prodaja in zaloga. Najboljše in najhitreje. — Poslovni zavod d. d. Zagreb, Praska ulica št. 6/II. Za odgovor prosimo, da priložite znamko za 3 Din. 347-16

Hranilno knjižico

Ljubljanske kreditne banke, z vloge do 50.000 Din, kupim pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod značko »M.C.« 43744-16

Družabnika (co)

z vloge 30.000—35.000 Din, iščem za dobro uspešne podjetje eredi Ljubljane. — Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod značko »R. R.« 43760-10

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (2)

Enodružinske hiše

dve sobi, kuhinja in prtičnice, po preizkušeni metodi Amerike in Nemčije, iz leta, za 35.000 Din. Trpežnost in solidnost stavbe je enaka zidani. Skice in informacije se dobijo pri tvrdki Marko Stubeč. Ormož, v Ljubljani pa v realitetni pisarni Adamč Albina, Vojskarska ulica 4, kjer se dobijo tudi stavbene parcele. 43735-90

Prodaj

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Smuč in sanke

priznane najboljši izdelki dobite najugodnejše pri izdelovalcu M. Fejfar, Ljubljana, Trnovska ulica 23. Telefon 34-10. 43381-6

Peč

seleznoemajl, majhna, po nizki ceni napredaj v Tav. žerjavi ulici 13. priložite leto. 43747-6

Perje

gošje (bobano) kg 36 Din; purje (bobano) kg 39 Din; II. vrste kg 16 Din; belii puh kg po 160 Din; razpoložljiva po p-štom pov. setju najmanjše 5 kg L. Brosovici, Zagreb, Blica 88

Lovsko puško

peteliniko, prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 43740-6

Peč

za kuhanje, peč gasper, kompletan, samsko opravilo, umivalnik, šivalni stroj »Singer«, 45 k. L. pisalni stroj prodam. Dunajska c. 41. 43359-6

Kožuhovinarstvo

pregrinjalo od črte ameriške ovrce »Vikunika«, vel. 300/190 cm, primeren za otomano ali avto. Proda Golob Marja, Gallusovo nabiranje štev. 29. 43759-6

Smučarski čevlji

moški, št. 42, napredaj v Strelški ulici 32. 43764-6

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Srebrne krone

stara zlato in srebro ku p u je rafinerija dragih kovin v Ljubljani, Hlebarska ulica štev. 36 — vhod iz Vidovdanske ceste — pri gostilni Možina. 43754-31

Oblacila

Trg. oglaš po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (13)

Kratek kožuh

napredaj v Nunski ulici 3. 43733-13

Nezadostno negovani zobje

Nezadostno negovani zobje

vam povzročijo prej ali slej bolečine, težko in nepotrebne izdatke. A vendar je pravilno negovanje ust lahka stvar, kajti zobe zamorete ravno tako enostavno prati kot roke in obraz. Zadoštuje, da vsako jutro in na večer in po jedi uporabite pasto ali milo za zobe GIBBS, pa ohranite čistočo, zdravje in belino zob.

Prodaj

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Smuč in sanke

priznane najboljši izdelki dobite najugodnejše pri izdelovalcu M. Fejfar, Ljubljana, Trnovska ulica 23. Telefon 34-10. 43381-6

Peč

seleznoemajl, majhna, po nizki ceni napredaj v Tav. žerjavi ulici 13. priložite leto. 43747-6

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Manjše skladišče

iščem. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod značko »Subo«. 43749-19

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

V najem damo

stanovanja, pisarniške prostore, delavnice in skladišča, pripravna za rokodelce in industrije, Jugoslovenske Stey tovarne, družba z o. z., Ljubljana VII, Frankopanska ulica 21. 43752-17

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Svarilo!

Trape d. d., mliv v Banjaluki ne eksistira. Oškodovani trgovci priložite ležnega potnika oblistam. 43754-31

Janez!

Pridi na vsak naš! Sodna prodajal! — Pepe. 43769-31

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (38)

Kislo zelje, repo in sarmo

prvotno, v sodih — po brezkonkurenčni ceni dobavljiva Homan, Sv. Petra c. št. 88. 43691-33

Orehova jederca

smojena, poceni, popolnoma brez vlage — in modri mak za potlice nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana 43337-33

Pozor!

la bečko moko, koruzo, maat evinjeko in gošje — isto tudi usojeno, kakor tudi pitane goške dobavlja Export Majerović, Conopia 43186-33

Sveže pšenične

koruzne in druge mlevke izdelke, žito in krmila kupite ugodno pri A. N. N. Vidovdanska cesta 6. 43765-33

Izglubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (28)

Dami

dobro poznani, ki sta bili v ponedeljek dne 4. t. m. popoldne v trg. čevlji pri »Zamor« na Sv. Petra cesti 24, se naprosta, da vrnete aktivko, ki ste jo pomotoma vzeli. S tem se izognete drugim sitnostem. 43768-28

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Suhih

jesenovih plohov elastične vrste, same debeline dimenzije, brezvodno bele barve, za kolarije in mizarje fina kvaliteta, prodem 1 vagon. Poizve se: Hotel Kafelj, Ljubljana. 43413-16

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (25)

Sostanovalca

sprejemno k mlajšemu djetu ku v celotno zelo dobro oprebrno. Naslov pošljite og